

Το Πρωτοβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο της Ενώσεως Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών συνήλθε σήμερα Τρίτη, 5 Απριλίου 2016 υπό την προεδρία της προέδρου συν. Αγγελικής Γυπάκη και με την παρουσία των τακτικών μελών συν. Πόπης Χριστοδουλίδου, Γιώργου Μέρμηγκα, Κωνσταντίνου Κορέλλη, Γιάννη Αποστολόπουλου, καθώς και της γραμματέως Μαρίας Χριστοφοράτου, προκειμένου να εκδώσει απόφαση επί της από 07.07.15 αυτεπάγγελτης πειθαρχικής δίωξης του Συμβουλίου κατά των συν. Νίκου Κονιτόπουλου, Άρη Πορτοσάλτε, Σταμάλη Μαλέλη και Δημήτρη Οικονόμου.

Σύμφωνα με το άρθρο 18, παρ. 11 του Καταστατικού, 1η παράταση στην υπόθεση, δόθηκε στις 22.09.15 και 2η παράταση δόθηκε στις 22.12.15.

Το ΠΠΣ στην από 3η συνεδρίασή του (07.07.15), αποφάσισε την άσκηση αυτεπάγγελτης δίωξης με το ακόλουθο κατηγορητήριο:

«Το ΠΠΣ, αφού έλαβε υπόψη :

Α) Την υπ' αριθμ. 252/03.07.15 ανακοίνωση του Εποπτικού Οργάνου Δεοντολογίας, στην οποία, εν όψει του δημοψηφίσματος, επισημαίνεται, μεταξύ άλλων:

«Σε μία δύσκολη συγκυρία για τη χώρα καλείται ο ελληνικός λαός να κάνει τις δημοκρατικές επιλογές του. Βασική προϋπόθεση είναι η αντικειμενική ενημέρωση με σεβασμό της κάθε άποψης, έργο που πρέπει να επιτελούν οι κατά περίπτωση εμπλεκόμενοι δημοσιογράφοι.

Δυστυχώς, ορισμένοι συνάδελφοι κυρίως σε τηλεοπτικά μέσα, αντί να ακολουθούν με την επιβαλλόμενη αυστηρότητα τους κανόνες δεοντολογίας, εκτρέπονται σε παραβατικές συμπεριφορές, υποκαθιστώντας το δημοσιογραφικό λειτούργημα με απροκάλυπτη προπαγάνδα.

...

Το Εποπτικό Όργανο Δεοντολογίας, ιδιαίτερα επισημαίνει την ανάγκη αποφυγής διχαστικής ατμόσφαιρας που κατά πρώτο λόγο πλήττει το κοινωνικό σύνολο και την ίδια τη χώρα. Αντίθετα η αναγκαία ενότητα στη βάση λειτουργεί υπέρ του συνόλου και του εθνικού συμφέροντος...».

Β) Καταγγελίες πολιτών που διαβιβάστηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΣΗΕΑ προς το Πρωτοβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, προκειμένου να επιληφθεί.

Γ) Αποσπάσματα συγκεκριμένων τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών εκπομπών.

Δ) Το άρθρο 1, παρ. 1 του Κώδικα Αρχών Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας στο οποίο, μεταξύ άλλων, τονίζεται: «...Η πληροφόρηση είναι κοινωνικό αγαθό και όχι εμπόρευμα ή μέσο προπαγάνδας...», καθώς και το εδάφιο δ' του ίδιου άρθρου που υπογραμμίζει ότι ο δημοσιογράφος οφείλει: «Να μεταδίδει την πληροφορία και την είδηση ανεπηρέαστα από τις προσωπικές πολιτικές, κοινωνικές, θρησκευτικές, φυλετικές και πολιτισμικές απόψεις ή πεποιθήσεις του».

Ε) Το άρθρο 7, παρ. 1, εδάφιο α' του Καταστατικού της ΕΣΗΕΑ στο οποίο τονίζεται ότι τα μέλη της ΕΣΗΕΑ οφείλουν: «Να ασκούν τη δημοσιογραφία ευσυνείδητα και με καλή πίστη, να τηρούν την επαγγελματική αλληλεγγύη και να δείχνουν διαγωγή, συμπεριφορά και ήθος ανάλογες με το λειτούργημα που ασκούν».

Αποφασίζει την κίνηση της πειθαρχικής διαδικασίας για τους συναδέλφους του Τ/Σ «Σκάι» που αναφέρονται στη συνέχεια:

α) Για τον συν. Νίκο Κονιτόπουλο, (με ψήφους 4 έναντι 1).

Επειδή ως αρχισυντάκτης της εκπομπής του Κων/νου Μπογδάνου (μη μέλος της ΕΣΗΕΑ), δεν παρενέβη, παρότι σημειώνονταν συνεχώς αντιδεοντολογικές συμπεριφορές και προπαγάνδα. Ενδεικτικά στις 02.07.15 στις 7.23μμ στην εκπομπή «Σκάι στις 6», εμφανιζόταν ο προπαγανδιστικός τίτλος «Δεν έχουμε δικαίωμα απέναντι στα παιδιά μας να πούμε όχι». Επίσης, σε άλλο σημείο ο Κ. Μπογδάνος δηλώνει: «Θα ψηφίσω ΝΑΙ... γιατί είμαι πεπεισμένος ότι δεν αστειεύονται. Ότι πρόκειται να υπάρξει σοβαρή δυσλειτουργία στις τράπεζες και επειδή βλέπω ότι έχουμε πολλούς τραμπούκους ανάμεσά μας, πρέπει να έχουμε το δίχτυ της Ευρώπης... Επομένως, ΝΑΙ... ασφαλώς και θα ψηφίσω ΝΑΙ».

Παράβαση του άρθρου 7, παρ. 1, εδ. α' του Καταστατικού και άρθρου 1, παρ. 1, του Κώδικα Αρχών Δεοντολογίας και του εδαφίου δ' του ιδίου άρθρου.

β) Για τον συν. Δημήτρη Οικονόμου (με ψήφους 3 έναντι 2).

Επειδή κατά την ημέρα του δημοψηφίσματος της 05.07.15 στην πρωινή εκπομπή «Πρώτη Γραμμή» του Τ/Σ «Σκάι», σχολίασε κατά τρόπο αντιδεοντολογικό την προσέλευση του υπουργού Εθνικής Άμυνας Πάνου Καμμένου, με αφορμή το γεγονός ότι συνοδευόταν από την μικρή κόρη του.

Ειδικότερα, ο συν. Οικονόμου μεταξύ άλλων, ανέφερε: «...Είναι ο κ. Καμμένος, τον βλέπουμε, χαρούμενος είναι, έχει πάρει και μωρό μαζί του. Πάντα παίρνει και μωρό μαζί του, για να το πουλήσει. Επικοινωνιακά πουλάνε τα μωρά».

Λυριτζής: «Γιατί, ωραίο παράδειγμα να μετέχει το παιδί στις εκλογές. Γιατί υπάρχει πιο ωραίο;».

Οικονόμου: «Να πάρει παράδειγμα από τον Καμμένο, να είναι σαν τον Καμμένο;»

Παράβαση του άρθρου 7, παρ. 1, εδ. α' του Καταστατικού και άρθρου 1, παρ. 1, του Κώδικα Αρχών Δεοντολογίας και του εδαφίου δ' του ιδίου άρθρου.

γ) Για τον συν. Άρη Πορτοσάλτε (ομόφωνα).

Επειδή σε σειρά εκπομπών του, λειτούργησε αντιδεοντολογικά και μεροληπτικά. Ενδεικτικά, σε εκπομπή του την 01.07.15 στο Ρ/Σ «Σκάι», παραβιάζοντας την δεοντολογία και λειτουργώντας προπαγανδιστικά ανέφερε: «Η πρώτη χώρα του ανεπτυγμένου κόσμου χρεοκοπεί με ευθύνη των κυβερνήτων της χώρας, προκειμένου να επιβεβαιωθεί ο κυβερνήτης της χώρας ... Μαζέψτε τα και φύγετε, υπάρχει ο ιθύνων νους που είναι ο Τσίπρας, υπάρχει και ο τεχνικός υπεύθυνος, βασικός υπεύθυνος για το δράμα, για την Μικρασιατική καταστροφή... πρώτη φορά Ζιμπάμπουε».

Παράβαση του άρθρου 7, παρ. 1, εδ. α' του Καταστατικού και άρθρου 1, παρ. 1, του Κώδικα Αρχών Δεοντολογίας και του εδαφίου δ' του ίδιου άρθρου.

δ) Για τον συν. Σταμάτη Μαλέλη (ομόφωνα).

Επειδή την παραμονή του δημοψηφίσματος, 04.07.15 επέτρεψε τη μετάδοση μεροληπτικών εκπομπών πολιτικού περιεχόμενου, αντίθετα από την δεοντολογία, ούτε παρενέβη, όπως όφειλε,

ως διευθυντής ειδήσεων του Σταθμού.

Ενδεικτικά δεν παρενέβη σε κατά σύστημα προπαγανδιστικές εκπομπές του ΡΤ/Σ «Σκάι». Όπως π.χ. στην εκπομπή «Σκάι στις 6» του Κ. Μπογδάνου στις 02.07.15 όπου εμφανιζόταν ο προπαγανδιστικός τίτλος «Δεν έχουμε δικαίωμα απέναντι στα παιδιά μας να πούμε όχι». Επίσης, σε άλλο σημείο ο Κ. Μπογδάνος δηλώνει: «Θα ψηφίσω ΝΑΙ... γιατί είμαι πεπεισμένος ότι δεν αστειεύονται. Ότι πρόκειται να υπάρξει σοβαρή δυσλειτουργία στις τράπεζες και επειδή βλέπω ότι έχουμε πολλούς τραμπούκους ανάμεσά μας, πρέπει να έχουμε το δίκτυ της Ευρώπης... Επομένως, ΝΑΙ... ασφαλώς και θα ψηφίσω ΝΑΙ».

Επίσης σε σειρά εκπομπών του συν. Άρη Πορτοσάλτε, που λειτουργούσε προπαγανδιστικά, όπως σε εκείνη της 01.07.15 στο Ρ/Σ «Σκάι», όπου παραβιάζοντας την δεοντολογία ανέφερε: «Η πρώτη χώρα του ανεπτυγμένου κόσμου χρεοκοπεί με ευθύνη των κυβερνήτων της χώρας, προκειμένου να επιβεβαιωθεί ο κυβερνήτης της χώρας ... Μαζέψτε τα και φύγετε, υπάρχει ο ιθύνων νους που είναι ο Τσίπρας, υπάρχει και ο τεχνικός υπεύθυνος, βασικός υπεύθυνος για το δράμα, για την Μικρασιατική καταστροφή... πρώτη φορά Ζιμπάμπουε».

Παραβάσεις του άρθρου 7, παρ. 1, εδ. α' του Καταστατικού και άρθρου 1, παρ. 1, του Κώδικα Αρχών Δεοντολογίας και του εδαφίου δ' του ίδιου άρθρου».

Το ΠΠΣ ασχολήθηκε με την εξεταζόμενη υπόθεση μετά από σωρεία καταγγελιών που διαβιβάστηκαν από

την πλειοψηφούσα σύμβουλο συν. Μαρία Αντωνιάδου, που εκτελούσε καθήκοντα προέδρου, λόγω μη συγκροτήσεως σε σώμα του νέου Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΣΗΕΑ. Οι καταγγελίες διαβιβάστηκαν με τα υπ' αριθμ. 12/08.07.15 και υπ' αριθμ. 17/09.07.15 σχετικά έγγραφα, προκειμένου το ΠΠΣ να επιληφθεί.

Το ΠΠΣ, εξέτασε τις καταγγελίες στις οποίες, συμπεριλαμβάνονται περιληπτικά οι ακόλουθες πλέον αντιπροσωπευτικές:

Ιωάννης Τοκάνης:

«Από το πρωί 04.07.15 ο Σκάι έχει καλεσμένους που υποστηρίζουν μόνο το ΝΑΙ στο δημοψήφισμα. Αναφέρουν πως σήμερα υπάρχουν ελλείψεις στα τρόφιμα και στα είδη πρώτης ανάγκης και πως τις επόμενες μέρες το όριο ανάληψης θα μειώνεται συνεχώς, ενώ σύντομα το εθνικό νόμισμα θα είναι η δραχμή.

Παράλληλα, κινδυνολογούν δίχως προηγούμενο διχάζοντας τον κόσμο και κατευθύνοντας την ενημέρωση ολοσκερώς προς υποθετικές καταστροφικές συνέπειες, αν το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος είναι το όχι...

Ως απόφοιτος της σχολής Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης του Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, βλέπω πως ακόμα και ο Chomsky τέτοια προπαγάνδα δεν την περίμενε από την τηλεόραση με τόσο προφανή τρόπο. Αν αυτή είναι η ενημέρωση που θέλετε να έχει ο κόσμος, και πιστεύετε πως αυτοί οι δημοσιογράφοι κινούνται με βάση τον Κώδικα Δεοντολογίας, τότε ο κώδικας είναι προβληματικός (που δεν είναι) είτε ΕΣΕΙΣ δεν θέλετε να κάνετε τίποτα.

Ελπίζω σύντομα να υπάρξουν αποτελέσματα...».

Ανδρέας Ζέης:

«Τρομοκρατία και καταπάτηση του εκλογικού νόμου από το κανάλι Σκάι.

Σήμερα 04.07.15 ο Τ/Σ Σκάι εκπέμπει από το πρωί προπαγανδιστικά μηνύματα και τρομοκρατεί ασύστολα το τηλεοπτικό κοινό, θέτοντας θέματα εθνικής άμυνας και κυριαρχίας επί του ελληνικού εδάφους με νησιά που καταλαμβάνονται από τους τούρκους αλλά και έναρξη εμφυλίου πολέμου.

Τρομοκρατούν τον κόσμο με την ρευστότητα των τραπεζών και διαβεβαιώνουν ότι σε λίγες μέρες θα έχουμε δραχμή, ενώ κάνουν ρεπορτάζ για ελλείψεις σε είδη πρώτης ανάγκης (τρόφιμα κλπ).

Ενώ εκπέμπει χωρίς το λογότυπο του σταθμού όπως επιβάλλεται».

Γεώργιος Λυμπερόπουλος:

«Μονόπλευρη παρουσίαση, διαστρέβλωση της αλήθειας και τρομοκρατία από τον Τ/Σ Σκάι.

Από το πρωί της 04.07.15 ... αναφέρουν πως σήμερα υπάρχουν ελλείψεις στα τρόφιμα και σε είδη πρώτης ανάγκης και πως τις επόμενες μέρες, το όριο ανάληψης θα μειώνεται συνεχώς, ενώ σύντομα το εθνικό

νόμισμα θα είναι η δραχμή. Καταστροφολούν συνεχώς και περιγράφουν σενάρια όπου η Τουρκία θα αγοράσει τα νησιά, η Τουρκία θα βρει ευκαιρία να καταλάβει στρατιωτικά τη Ρόδο κ.τ.λ. Έφτασαν στο σημείο να προβλέπουν εμφύλιο, με τον καλεσμένο Α. Σφακιανάκη να λέει πως ο μόνος λόγος που δεν έχει ξεκινήσει εμφύλιος είναι επειδή δεν έχουμε όπλα.

Τρομοκρατία και διασπορά ψευδών ειδήσεων είναι μια πρόχειρη περιγραφή που μπορώ να κάνω για αυτά που προβάλλουν ως ενημέρωση».

Αλέξιος Παπαζήσιμος:

«Για το κανάλι Σκάι: Παρουσίαση μονόπλευρων απόψεων, τρομοκρατία και εκφοβισμός πολιτών.

Είναι προφανές το ότι βιώνουμε ένα απίστευτο κλίμα προπαγάνδας, τρομοκρατίας, εκφοβισμού και απειλών, που ξεκινούν από την έλλειψη σε τρόφιμα, έως την εισβολή της Τουρκίας ή την πώληση νησιών μας σε αυτούς. Η προσβολή είναι απίστευτη για τον απλό σκεπτόμενο άνθρωπο που ξεπερνά τα όρια ανοχής, ακόμη και του πιο μετριοπαθούς. Πρέπει επιτέλους να γίνει μια παρέμβαση...».

Ελένη Κατσένη:

«Από χθες τα μεσάνυχτα βάσει νόμου, έπρεπε να έχουν διακοπεί όλες οι πολιτικές εκπομπές. Ο Σκάι για να αποφύγει τις κυρώσεις έχει αφαιρέσει το λογότυπό του από την οθόνη. Χιλιάδες πολίτες καλούν στον σταθμό και δεν απαντάει κανείς ή σε αστυνομικά τμήματα όπου τους λένε να κάνουν μήνυση στο ΕΣΡ τη Δευτέρα παρουσία δικηγόρου.

Κάτι πρέπει να γίνει άμεσα!!

Η προπαγάνδα τους σηκώνει εισαγγελέα!!!!

Συνεχίζουν εκπομπές τρομοκρατίας!

Καταγγελία του Σκάι για παραβίαση της εκλογικής νομοθεσίας (α 48 του π.δ. 351/2003: «Κατά την ημέρα διενέργειας των βουλευτικών εκλογών, των ευρωεκλογών ή των δημοψηφισμάτων, καθώς και την παραμονή αυτής απαγορεύονται οι συγκεντρώσεις και οποιαδήποτε άλλη προεκλογική δραστηριότητα, όπως πραγματοποίηση ομιλιών, ανάρτηση και διανομή αφισών και εντύπων, μετάδοση εκπομπών και μηνυμάτων προεκλογικού περιεχομένου»).

Αικατερίνη Ράμμου:

«Τρομοκρατία και μη αντικειμενική παρουσίαση κοινωνικοεθνικών ζητημάτων από το ραδιοτηλεοπτικό σταθμό Σκάι.

...Ενώ απαγορεύεται δια νόμου η οποιαδήποτε προβολή της μιας ή της άλλης πλευράς μια μέρα πριν το δημοψήφισμα, ξεδιάντροπα οι παρουσιαστές του Σκάι, συνεχίζουν άνευ ορίων την τρομοκρατία και τα ρεπορτάζ με θέμα επικείμενες πολεμικές επιθέσεις από την Τουρκία, λόγω της σύγχυσης της χώρας, υπονοούμενοι πως μόνο το ΝΑΙ θα μας σώσει. Επιδίδονται σε μια διαστρέβλωση στοιχείων και μονομερή προβολή άλλων, οικοδομώντας «νέα», τρομοκρατίας και ψυχολογικού εκβιασμού όσων παρακολουθούν

το κανάλι ακόμη και σήμερα 04.07.15...».

Βασίλειος Φούτσας:

«Την προηγούμενη βδομάδα δια στόματος Μπογδάνου άκουσα πως κάποιος τύπος από την Ευρώπη έγραψε πως η Ελλάδα θα γίνει κάτι μεταξύ Κόσσοβου και Συρίας ..... με υπονοούμενο ο ερμηνεύων τα πάντα (πολύξερος) μ αρέσει είτε ααα για τη Θράκη θα είναι ..... και ξέρουμε τι συμβαίνει εκεί. Επειδή γεννήθηκα εδώ (Αλεξανδρούπολη) μεγάλωσα εδώ, εργάστηκα εδώ, επιστρατεύτηκα εδώ..... θα σας παρακαλούσα ας μην ανακατεύουν την Θράκη μας ..... είναι κακό..... είναι ανθελληνικό ..... ας προσέχουν το τι λένε».

Θωμάς Κοτρώτσιος:

«Παραβίαση εκλογικής νομοθεσίας από το Σκάι.

Είμαστε μια μέρα προ δημοψηφίσματος και ο Σκάι συνεχίζει τις εκπομπές πολιτικού περιεχομένου. Εκτός κι αν η «κατάκτηση των νησιών από τους Τούρκους» είναι έγκυρο ρεπορτάζ και είμεθα σε εμφύλιο.

Έλεος».

Διονυσία Αλαφούζου:

«Το δημοψήφισμα έλαβε τέλος. Ανεξάρτητα λοιπόν με το αποτέλεσμα που ο ελληνικός λαός ανέδειξε, σας καλώ να αναλάβετε τις ευθύνες σας.

Ως Ελληνίδα πολίτης, σεβόμενη τη Δημοκρατία και φυσικά σεβόμενη την αντικειμενική στάση που διατήρησαν ορισμένοι συνάδελφοί σας, ζητώ την άμεση παραπομπή στα αρμόδια όργανά σας των δημοσιογράφων που παραβίασαν τη δημοσιογραφική δεοντολογία. Ζητώ την άμεση παραπομπή όσων κινδυνολογούσαν μέρα και νύχτα, τρομοκρατώντας τον ελληνικό λαό. Ζητώ την παραπομπή των δημοσιογράφων του Σκάι, για την ανηθικότητα και χυδαιότητα με την οποία επιχειρούσαν να κάνουν πλύση εγκεφάλου στο λαό. Ζητώ την παραπομπή τους, για την παράβαση της νομοθεσίας, εφόσον, όπως πολύ καλά ξέρετε, έκαναν πολιτικές εκπομπές όλη την ημέρα του Σαββάτου, παραμονή του δημοψηφίσματος.

Η ανακοίνωση που βγάλατε τις προάλλες ήταν πολύ σωστή και ήρθε σε μία κρίσιμη στιγμή. Οι πολίτες έχουν αγανακτήσει κατά όλων των δημοσιογράφων. Είναι άδικο όμως για εκείνους τους επαγγελματίες, οι οποίοι κράτησαν τη θέση τους. Ζητώ, λοιπόν, να επέμβετε με πράξεις και όχι απλά με ανακοινώσεις. Άνθρωποι όπως εκείνοι που ευτελίζουν τη δημοσιογραφία και την καθιστούν μισητή για τους πολίτες, πρέπει να αντιμετωπίσουν και τις ανάλογες συνέπειες. Ζητώ την άμεση ανταπόκρισή σας, γιατί έχετε ευθύνη για όλους εκείνους που καταπατούν τη Δημοκρατία και το δικαίωμα του πολίτη στην ελεύθερη γνώμη».

Το Συμβούλιο ανέτρεξε σε καταγραφές διάφορων εκπομπών που είχε στην διάθεσή του, ώστε να έχει άμεση αντίληψη για τα καταγεγλωμένα πειθαρχικά παραπτώματα.

Μετά τις αποφάσεις για κίνηση της πειθαρχικής διαδικασίας, οι εγκαλούμενοι συν. Ν. Κονιτόπουλος, Α. Πορτοσάλτε και Στ. Μαλέλης κλήθηκαν να προτείνουν μάρτυρες για την υπόθεση, αλλά δεν ανταποκρίθηκαν.

Από την πλευρά του ο εγκαλούμενος συν. Δ. Οικονόμου πρότεινε ως μάρτυρα τον συν. Ευστράτιο Τριλίκη, ο οποίος στην κατάθεσή του μεταξύ άλλων ανέφερε :

«...Πρόκειται για δημοσιογραφικό σχόλιο από την πλευρά του κ. Οικονόμου, δεν είχε πρόθεση να μειώσει ούτε πολιτικά ούτε προσωπικά τον κ. Καμμένο. Σχολιάστηκε το επικοινωνιακό μήνυμα της εικόνας του εν λόγω πολιτικού, πριν την κάλπη, παρουσία τηλεοπτικών συνεργείων με την ανήλικη κόρη του.

...

Θεωρώ ότι πολύ καλά έκανε ο κ. Οικονόμου και ζήτησε προσωπικά συγγνώμη στον κ. Καμμένο. Εφόσον εθίχθη. Αυτό δείχνει ότι δεν είχε καμία πρόθεση να τον θίξει επί προσωπικού...».

Μετά την ολοκλήρωση της αποδεικτικής διαδικασίας το Συμβούλιο εκάλεσε τους εγκαλούμενους συναδέλφους προς απολογία, σύμφωνα με τον Κανονισμό.

Ο συν. Σταμάτης Μαλέλης, απέστειλε απολογητικό υπόμνημα, στο οποίο μεταξύ άλλων, ανέφερε:

«...

1. Ουδέποτε παραβίασα τα άρθρα του Καταστατικού, αλλά και του Κώδικα Δεοντολογίας, που αναφέρονται στο απόσπασμα πρακτικού 3ης συνεδρίασης (07.07.15) του Πρωτοβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου της ΕΣΗΕΑ, ούτε βέβαια κάποιο άλλο άρθρο ή αρχή.
2. Κατά πάγια διεθνή πρακτική, οι δημοσιογράφοι -εκτός από τη μετάδοση της είδησης, σύμφωνα με τα στοιχεία του ρεπορτάζ- δικαιούνται και υποχρεούνται να εκφράζουν την άποψή τους για θέματα της επικαιρότητας, φροντίζοντας ασφαλώς να διαχωρίζουν την είδηση από το σχόλιό τους.
3. Η ελευθερία έκφρασης γνώμης από τους δημοσιογράφους δεν μπορεί παρά να ασκείται με ίσους όρους, ανεξάρτητα από το μέσο στο οποίο τυχαίνει κάθε φορά να εργάζονται. Δεν μπορεί να ελέγχεται η έκφραση γνώμης του δημοσιογράφου με βάση την κατηγορία (έντυπο, ηλεκτρονικό) μέσο στο οποίο εργάζεται κι όταν συμβαίνει κάτι τέτοιο παραβιάζεται όχι μόνο η ισότητα, αλλά και η κοινή λογική,. Δεν προκύπτει από πουθενά τέτοια διάκριση από τις διατάξεις του Καταστατικού και του Κώδικα Δεοντολογίας.
4. Η έκφραση γνώμης επωνύμως από το δημοσιογράφο, κάνοντας σαφές ότι δεν αποτελεί είδηση, αλλά απολύτως επιτρεπτό και επιβαλλόμενο σχόλιο επ' αυτής, δεν μπορεί να θεωρείται ότι συνιστά παραβίαση των αρχών της δημοσιογραφίας, ούτε βέβαια προπαγάνδα, πράγμα που κατά κόρον άλλωστε (καλώς) συμβαίνει στον χώρο των εφημερίδων και εν γένει του γραπτού Τύπου.
5. Κατά συνέπεια, επικαλούμαι τα ήδη επικληθέντα και προσκομισθέντα προς εσάς από εμένα (αρ.

πρωτ. 143/06.11.15), στα πλαίσια της ίδιας υπόθεσης, επώνυμα δημοσιεύματα στις εφημερίδες της ίδιας χρονικής περιόδου για το ζήτημα του δημοψηφίσματος και επισημαίνω ότι αυτά δεν προκάλεσαν (ορθά και σύμφωνα με το Καταστατικό και τις Αρχές Δεοντολογίας της ΕΣΗΕΑ) την ενεργοποίηση των Πειθαρχικών Οργάνων της Ένωσης...».

Ο συν. Νίκος Κονιτόπουλος, απέστειλε απολογητικό υπόμνημα, στο οποίο αφού επαναλαμβάνει το πρώτο μέρος του υπομνήματος του συν. Μαλέλη, με τις αρχές δεοντολογίας στη συνέχεια μεταξύ άλλων, ανέφερε:

«...Ειδικότερα στην περίπτωση που με αφορά, επισημαίνω ότι, όπως αποδεικνύεται από τη συνημμένη πιστή φωτογραφική αναπαραγωγή της οθόνης της εκπομπής που εργάζομαι και κατά την ημεροχρονολογία και ώρα που κρίνεται: Δεν αληθεύει ότι έβαλα τον προπαγανδιστικό τίτλο «Δεν έχουμε δικαίωμα απέναντι στα παιδιά μας να πούμε όχι στην Ευρώπη». Το αληθές και αποδεικνυόμενο είναι ότι ο εν λόγω υπότιτλος αφορούσε και συνόδευε την ζωντανή παρουσία/συνέντευξη στην εκπομπή του Ιεροκλή Μιχαηλίδη και η ακριβής αποτύπωσή του ήταν «Ο ΙΕΡΟΚΛΗΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ ΤΩΡΑ ΣΤΟΝ ΣΚΑΙ «Δεν έχουμε δικαίωμα απέναντι στα παιδιά μας να πούμε όχι στην Ευρώπη»». Άρα, η φράση αποτύπωνε τα λεγόμενα του καλεσμένου...».

Ο συν. Άρης Πορτοσάλτε, απέστειλε απολογητικό υπόμνημα, στο οποίο μεταξύ άλλων, ανέφερε:

«...Ειδικότερα στην περίπτωση που με αφορά, επισημαίνω ότι: Να εγκλείται δημοσιογραφική εκπομπή, που περιλαμβάνει σχόλια του παρουσιαστή για την καθημερινότητα του πολίτη, στην προεκλογική εβδομάδα προ του δημοψηφίσματος όταν δηλαδή κορυφώνονταν το οικονομικό, πολιτικό, κοινωνικό δράμα της Ελλάδας, είναι εξόχως εντυπωσιακό. Οι προτάσεις που απομονώσατε, προκειμένου να τεκμηριωθεί το κατηγορητήριο είναι η ακριβής περιγραφή μέρους μόνο της κατάστασης που ζήσαμε το καλοκαίρι του 2015, όταν τα οικονομικά στοιχεία της Ελλάδας ήταν δυσμενέστερα από την Ζιμπάμπουε που στο παρελθόν κήρυξε στάση πληρωμών. Το ότι το ΠΠΣ της ΕΣΗΕΑ εγκλεί μέλος του Σωματείου διότι, ο κατά τ' άλλα ελεύθερος να εκφράζει την άποψη του δημοσιογράφος, την εκφράζει, είναι τουλάχιστον παράδοξο. Με βάση, πάντα, τις αρχές και τις αξίες που πιστεύω ότι διέπουν το επάγγελμά μας. Και οι οποίες φαντάζομαι ότι προστατεύονται από το ΠΠΣ. Συνεπώς, το ότι καλούμαι να απολογηθώ για τις απόψεις και τη γνώμη μου, επειδή κάποιος άγνωστος σε μένα, καθώς δεν μου δώσατε τα στοιχεία που συγκροτούν μάλλον λογοκριτικό μηχανισμό! Δεν μπορώ να διανοηθώ ότι μπορεί να λειτουργεί με αυτή την αντίληψη το ΠΠΣ της ΕΣΗΕΑ. Δεν νομίζω πως είναι απαραίτητο να επαναλάβουμε πως στο δημοκρατικό κοινωνικό περιβάλλον οι πολίτες έχουν τη δυνατότητα να επιλέγουν την ενημέρωσή τους μέσα από την ποικιλία τόσο των Μέσων, όσο και των απόψεων που εκφράζονται μέσα από αυτά...».

Τέλος, ο συν. Δημήτρης Οικονόμου προσήλθε ενώπιον του Συμβουλίου και, μεταξύ άλλων, κατέθεσε:

«...Το συγκεκριμένο περιστατικό έγινε στο πλαίσιο πολιτικής κριτικής με ένα πιο αιχμηρό σχόλιο, χωρίς πρόθεση προσβολής για να θιγεί ο πολιτικός. Ποτέ δεν έχει συμβεί να δεχθούμε θέματα προσβολής από πολιτικούς. Από εκεί και πέρα φάνηκε ότι δεν ήταν πρόθεσή μου αυτή, την επόμενη ημέρα που αντελήφθην ότι εθίγη, βγήκα στον αέρα και ζήτησα συγγνώμη...

...

Δεν έγινε το σχόλιο για το παιδί, αλλά η μέθοδος που χρησιμοποιούν οι πολιτικοί για να μεταδώσουν αυτά που θέλουν...».

## ΣΚΕΠΤΙΚΟ

Το ΠΠΣ, αφού έλαβε υπόψη τις σχετικές καταγγελίες, τα ευρήματα από την διερεύνησή τους, την μαρτυρική κατάσταση, τις απολογίες των εγκαλουμένων και τα λοιπά στοιχεία του φακέλου, αποφαινεται ως ακολούθως:

Η πλειοψηφία:

Η ελευθερία της έκφρασης για κάθε πολίτη είναι το κορυφαίο στοιχείο του δημοκρατικού πολιτεύματος. Αλλά και παράλληλα η ελεύθερη πληροφόρηση από τα μέσα ενημέρωσης, που διασφαλίζεται με την ελευθερία του Τύπου και την απαγόρευση κάθε μορφής λογοκρισίας.

Το δημοσιογραφικό επάγγελμα, που χαρακτηρίζεται λειτούργημα για τη σημασία και το ρόλο του, δεν εξαντλείται στην μετάδοση της είδησης και της πληροφορίας προς το κοινωνικό σύνολο, αλλά εμπεριέχει και τον ξεχωριστό ρόλο της συμβολής, μέσα από τον πλουραλισμό, στην διαμόρφωση της κοινής γνώμης, με την ελεύθερη παρουσίαση προσωπικών απόψεων σε κάθε θέμα, μέσα από την αρθρογραφία, το σχόλιο, την κριτική και προπαντός τον έλεγχο της εξουσίας. Η άμεση προσέγγιση σε γεγονότα και καταστάσεις και η πρόσβαση στις πηγές των πληροφοριών δίνουν το στοιχείο της εγκυρότητας, που ενδιαφέρει και επηρεάζει τον πολίτη, ο οποίος εύλογα επιζητεί την δημοσιογραφική άποψη και μάλιστα από πολλά πρόσωπα διακεκριμένης διαδρομής και αυξημένου κύρους, που προέρχονται από τη δημοσιογραφική οικογένεια.

Το Καταστατικό της ΕΣΗΕΑ, κατοχυρώνει με πληθώρα διατάξεων την ελευθεροτυπία, ώστε να προστατεύεται απόλυτα η ελεύθερη δημοσιογραφική λειτουργία και προβλέπει αυστηρές συνέπειες για τα μέλη της σε τυχόν περιπτώσεις λογοκρισίας, όχι μόνο σε αυτόν που το επιχειρεί, αλλά και στον δημοσιογράφο που ενδίδει αντί να καταγγέλει τέτοιες παρεμβάσεις που αναιρούν το δημοσιογραφικό έργο.

Οι διατάξεις αυτές του Καταστατικού επαναλαμβάνονται και στις Αρχές Δεοντολογίας του Δημοσιογραφικού Επαγγέλματος, που ψηφίστηκε το 1998 από τα μέλη της Ενώσεως.

Όπως αναφέρεται στο Προοίμιο «Ο Κώδικας Επαγγελματικής Ηθικής και Κοινωνικής Ευθύνης των δημοσιογράφων της ΕΣΗΕΑ έχει στόχο : ...Να κατοχυρώσει την ελευθερία της πληροφόρησης και της έκφρασης, την αυτονομία και αξιοπρέπεια του δημοσιογράφου και να θωρακίσει την ελευθεροτυπία επ αγαθώ της δημοκρατίας και της κοινωνίας. Προς το σκοπό αυτό, οι δημοσιογράφοι αυτοδεσμεύονται να

εφαρμόσουν και να θεμελιώσουν τις ακόλουθες θεμελιώδεις αρχές: Το δικαίωμα του ανθρώπου και του πολίτη να πληροφορεί και να πληροφορείται ελεύθερα είναι αναφαίρετο. Η πληροφόρηση είναι κοινωνικό αγαθό και όχι εμπόρευμα ή μέσο προπαγάνδας».

Ανάμεσα στις υποχρεώσεις που περιλαμβάνει η αυτοδέσμευση κάθε δημοσιογράφου που εντάσσεται στην ΕΣΗΕΑ είναι: «Να μεταδίδει την πληροφορία και την είδηση ανεπηρέαστα από τις προσωπικές, κοινωνικές, θρησκευτικές, φυλετικές και πολιτισμικές απόψεις ή πεποιθήσεις του».

Εξάλλου στο άρθρο 3 του Κώδικα Δεοντολογίας, μεταξύ άλλων, επισημαίνεται: «Η ισηγορία και η πολυφωνία, οξυγόνο της δημοκρατίας, αναιρούνται σε συνθήκες κρατικού μονοπωλιακού ελέγχου των Μ.Μ.Ε. και υπονομεύονται με τη συγκέντρωση της ιδιοκτησίας τους σε γιγαντιαίες κερδοσκοπικές επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν την κοινή γνώμη σαν καταναλωτή και προσπαθούν να χειραγωγήσουν το φρόνημα, τις συνήθειες και την εν γένει συμπεριφορά της».

Οι βασικές αυτές αρχές και επιπλέον όσα το Σύνταγμα και ο Νόμος προβλέπουν, αλλά και το κοινό περί δικαίου αίσθημα επιτάσσει, είναι εκείνα που, κατά την πλειοψηφία του Συμβουλίου, πρέπει να εφαρμοστούν στην αντικειμενική, ανεπηρέαστη και ελεύθερη κρίση της εξεταζόμενης υπόθεσης, η οποία ως προς τα πραγματικά γεγονότα έχει ως ακολούθως:

Στα τέλη Ιουνίου 2015 προκηρύχθηκε δημοψήφισμα για τις 5 Ιουλίου με ερώτημα στον ελληνικό λαό να απαντήσει με το ΝΑΙ ή το ΟΧΙ στην αποδοχή ενός κειμένου με σειρά νέων υποχρεώσεων που απαιτούσαν οι δανειστές από την Ελλάδα. Στο σύντομο διάστημα των ολίγων ημερών, οι πολίτες κινητοποιήθηκαν υπέρ της μίας ή της άλλης άποψης, με διάφορες εκδηλώσεις, συγκεντρώσεις, ενυπόγραφες ομαδικές δημοσιοποιήσεις της θέσης τους και κάθε άλλη παρέμβαση, στο πλαίσιο του δημοκρατικού τους δικαιώματος. Προφανώς και από το δημοσιογραφικό κόσμο πολλοί συνάδελφοι με δημόσιες δηλώσεις, αρθρογραφία, συμμετοχή σε οργανωμένα σύνολα κ.λπ. εξέφρασαν τις απόψεις τους υπέρ της μίας ή της άλλης επιλογής, συμβάλλοντας στον γενικότερο προβληματισμό, με τις γνώσεις, την πληροφόρηση και το κύρος του δημοσιογραφικού λειτουργήματος.

Είναι αναμφίβολο ότι η όλη αυτή εκλογική διαδικασία χαρακτηριζόταν από την αγωνία του κοινωνικού συνόλου, που βρισκόταν σε δεινή θέση από την οικονομική κρίση. Και ανεξάρτητα από την όποια επιλογή του υπέρ του ΝΑΙ ή του ΟΧΙ, ήταν διάχυτη η ανησυχία για τα επακόλουθα μετά το δημοψήφισμα, στιδήποτε και αν επικρατούσε, καθώς οι συνέπειες θα ήταν οι ίδιες για όλους, όπως και συμβαίνει.

Κρίσιμος στην προεκλογική περίοδο, όπως πάντα, ήταν ο ρόλος των ΜΜΕ και ιδίως των τηλεοπτικών, με εύλογη του αξίωση για αντικειμενική, πλουραλιστική και ισότιμη προς κάθε άποψη λειτουργία.

Προς την κατεύθυνση αυτή ήταν και η προαναφερόμενη ανακοίνωση του Εποπτικού Οργάνου

Δεοντολογίας της ΕΣΗΕΑ στην οποία μεταξύ άλλων τονίζεται:

«Σε μία δύσκολη συγκυρία για τη χώρα καλείται ο ελληνικός λαός να κάνει τις δημοκρατικές επιλογές του. Βασική προϋπόθεση είναι η αντικειμενική ενημέρωση με σεβασμό της κάθε άποψης, έργο που πρέπει να επιτελούν οι κατά περίπτωση εμπλεκόμενοι δημοσιογράφοι.

Δυστυχώς, ορισμένοι συνάδελφοι κυρίως σε τηλεοπτικά μέσα, αντί να ακολουθούν με την επιβαλλόμενη αυστηρότητα τους κανόνες δεοντολογίας, εκτρέπονται σε παραβατικές συμπεριφορές, υποκαθιστώντας το δημοσιογραφικό λειτούργημα με απροκάλυπτη προπαγάνδα.

...

Το Εποπτικό Όργανο Δεοντολογίας, ιδιαίτερα επισημαίνει την ανάγκη αποφυγής διχαστικής ατμόσφαιρας που κατά πρώτο λόγο πλήττει το κοινωνικό σύνολο και την ίδια τη χώρα. Αντίθετα η αναγκαία ενότητα στη βάση λειτουργεί υπέρ του συνόλου και του εθνικού συμφέροντος...».

Δυστυχώς όμως στην εξεταζόμενη περίπτωση, με βάση όσα αναφέρονται από τους καταγγέλοντες πολίτες αλλά και όσα με την ενδελεχή έρευνα του Συμβουλίου προέκυψαν, δημοσιογράφοι του ραδιοτηλεοπτικού σταθμού Σκάι, παραβίασαν κατάφωρα τις αρχές της δημοσιογραφικής δεοντολογίας. Λειτουργήσαν σε μία διαδικασία προπαγάνδας με μονόπλευρη παρουσίαση της μιας από τις δύο απόψεις, παραβιάζοντας απροκάλυπτα την αρχή της ισηγορίας που ο Κώδικας Δεοντολογίας διακηρύττει ως οξυγόνο της δημοκρατίας. Η απαράδεκτη και αντιδεοντολογική αυτή πρακτική αποτυπώνεται, μεταξύ άλλων, στο γεγονός ότι, σύμφωνα με τις επίσημες μετρήσεις, για τη συγκέντρωση υπέρ του ΟΧΙ στις 29/7 ο Σκάι δεν διέθεσε καθόλου χρόνο για την κάλυψή της, ενώ αντίθετα διέθεσε 7' 15'' για το συλλαλητήριο υπέρ του ΝΑΙ στις 30/7.

Όμως η προπαγανδιστική αυτή πρακτική δεν εξαντλήθηκε στην μονόπλευρη λειτουργία, αλλά δυστυχώς πολλοί πέρασαν στα όρια της τρομολαγνίας, εκφοβίζοντας τους πολίτες, προκειμένου να τους κατευθύνουν στην δική τους επιλογή. Έτσι, μετέδιδαν αναληθείς ειδήσεις περί χρεοκοπίας, πτώχευσης, κουρέματος καταθέσεων παρ' ότι είχε γίνει διάψευση κ.λ.π., αλλά κυρίως επιστρατεύοντας φανταστικά σενάρια, για τουρκική απόβαση στα νησιά, θέματα στη Θράκη, νέα Μικρασιατική καταστροφή, εμφύλιο πόλεμο στην Ελλάδα και άλλα ανάλογα, χωρίς όριο και φραγμό. Και μάλιστα παρουσιάζοντας πολιτικές εκπομπές με την ίδια στόχευση, ακόμη και κατά την παραμονή του δημοψηφίσματος, κατά παράβαση του Νόμου.

Άμεση ανάμιξη και ευθύνη στα νοσηρά αυτά φαινόμενα έχουν οι τρεις από τους εγκαλούμενους, οι συν. Νίκος Κονιτόπουλος, Άρης Πορτοσάλτε και Σταμάτης Μαλέλης.

Ο πρώτος (συν. Νίκος Κονιτόπουλος) ήταν αρχισυντάκτης της εκπομπής του Κων/νου Μπογδάνου που δεν είναι μέλος της ΕΣΗΕΑ. Όμως δεν έκανε καμιά παρέμβαση όπως όφειλε, παρότι σημειώνονταν συνεχώς αντιδεοντολογικές συμπεριφορές και προπαγάνδα. Ενδεικτικά, όπως και στο κατηγορητήριο αναφέρεται, στις 02.07.15 στις 7.23μμ στην εκπομπή «Σκάι στις 6», εμφανιζόταν ο προπαγανδιστικός τίτλος «Δεν έχουμε δικαίωμα απέναντι στα παιδιά μας να πούμε όχι». Επίσης, σε άλλο σημείο ο Κ. Μπογδάνος

δηλώνει: «Θα ψηφίσω ΝΑΙ... γιατί είμαι πεπεισμένος ότι δεν αστειεύονται. Ότι πρόκειται να υπάρξει σοβαρή δυσλειτουργία στις τράπεζες και επειδή βλέπω ότι έχουμε πολλούς τραμπούκους ανάμεσά μας, πρέπει να έχουμε το δίχτυ της Ευρώπης... Επομένως, ΝΑΙ... ασφαλώς και θα ψηφίσω ΝΑΙ».

Ο δεύτερος συν. Άρης Πορτοσάλτε, πέρα από την προπαγανδιστική του λειτουργία, επιδιόταν κατά σύστημα με ψευδείς ειδήσεις και φανταστικά σενάρια στον εκφοβισμό των πολιτών. Όπως και στο κατηγορητήριο αναφέρεται ενδεικτικά, σε εκπομπή του την 01.07.15 στο Ρ/Σ «Σκάι», παραβιάζοντας την δεοντολογία ανέφερε: «Η πρώτη χώρα του ανεπτυγμένου κόσμου χρεοκοπεί με ευθύνη των κυβερνώντων της χώρας, προκειμένου να επιβεβαιωθεί ο κυβερνήτης της χώρας ... Μαζέψτε τα και φύγετε, υπάρχει ο ιθύνων νους που είναι ο Τσίπρας, υπάρχει και ο τεχνικός υπεύθυνος, βασικός υπεύθυνος για το δράμα, για την Μικρασιατική καταστροφή... πρώτη φορά Ζιμπάμπουε».

Σημειώνεται μάλιστα ότι έχει και άλλοτε παραβιάσει απόλυτα την δεοντολογία, καθώς έχει καταδικαστεί από το ΔΠΣ σε διαγραφή ενός έτους για απεργοσπασία.

Ο τρίτος συν. Σταμάτης Μαλέλης, παρότι ως διευθυντής ειδήσεων του σταθμού προφανώς ήταν ενήμερος για τις προπεριγραφόμενες απαράδεκτες συμπεριφορές, που παραβίαζαν κατάφωρα κάθε έννοια δεοντολογίας όχι μόνο δεν έκανε την παραμικρή παρέμβαση, αλλά είναι καταφανές ότι όλα διαδραματίζονταν με την δική του έγκριση και μεθόδευση, για τούτο και φέρει την κύρια ευθύνη.

Σημειώνεται ακόμη ότι δεν είναι η πρώτη φορά που επιδεικνύει αντιδεοντολογική συμπεριφορά, καθώς έχει καταδικαστεί από το ΠΠΣ όταν από άλλη διευθυντική θέση απέλυε συναδέλφους που δεν αποδέχονταν την παράνομη μείωση των αποδοχών τους.

Οι τρεις ως άνω συνάδελφοι στα σχεδόν πανομοιότυπα υπομνήματά τους, παραθέτουν τα προβλεπόμενα από τις αρχές της ελευθεροτυπίας τα οποία όλοι υιοθετούμε και προασπίζουμε. Όμως, πέρα από την προαπαιτούμενη για κάθε δημοσιογράφο ελευθερία λειτουργίας στο έργο του, με την ένταξή του στην ΕΣΗΕΑ υπάρχει και η αυτοδέσμευση, ότι θα τηρήσει τις καθιερωμένες αρχές και θα σεβαστεί τους κανόνες της δημοσιογραφικής δεοντολογίας, που δυστυχώς οι ως άνω συνάδελφοι κατάφωρα παραβίασαν.

Καταρχήν υποστηρίζουν ότι δεν τους εδόθησαν οι καταγγελίες των πολιτών. Είναι αναληθές καθώς με τα υπ' αριθμ. 282, 283,284/23.02.16 εκλήθησαν να παραλάβουν αντίγραφα ολόκληρου του φακέλου προ της απολογίας τους.

Προβάλλουν τον ισχυρισμό ότι οι επίμαχες αναφορές τους δεν ήσαν παρά σχολιασμός, κάτι όμως που δεν μπορεί να γίνει αποδεκτό, καθώς δεν περιορίζονταν σε πολιτικές εκτιμήσεις αλλά δρομολογούσαν την καταστροφολογία.

Τα παραδείγματα μέσων ενημέρωσης που επικαλούνται ως μονόπλευρη λειτουργία, αφορούν περιπτώσεις μέσων άμεσα συνδεδεμένων με συγκεκριμένα κόμματα και προφανώς απηχούν τις απόψεις τους.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι για παραβάσεις κατά την προεκλογική περίοδο για το δημοψήφισμα παρενέβη και η Εισαγγελία Πρωτοδικών και έγινε πρόταση να τεθεί στο αρχείο. Αυτό όμως, δεν αναιρεί την πειθαρχική διαδικασία, σύμφωνα με όσα ρητά προβλέπει το Καταστατικό. Οι παραβάσεις της δεοντολογίας δεν έχουν πάντοτε και ποινικό χαρακτήρα, πέραν του ότι δεν είναι γνωστό το αντικείμενο της εισαγγελικής έρευνας.

Η εκλογική διαδικασία είναι η κορυφαία λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος. Και διέπεται όχι μόνο από το νομικό πλαίσιο που διασφαλίζει τις προϋποθέσεις για την γνήσια έκφραση του εκλογικού σώματος, αλλά και από τις πάγιες δημοκρατικές αρχές. Και στο πλαίσιο αυτό οριοθετείται και ο ιδιαίτερος ρόλος των μέσων ενημέρωσης, κυρίως των τηλεοπτικών, ώστε να αποκλείεται η προπαγανδιστική λειτουργία και ο πολίτης μέσα από την τήρηση της αρχής της ισηγορίας να έχει την δυνατότητα της σφαιρικής ενημέρωσης για τις πολιτικές αποφάσεις του.

Όμως οι τρεις προαναφερόμενοι συνάδελφοι, σύμφωνα με όσα προεξετέθησαν και όσα εκατοντάδες πολίτες κατήγγειλαν, δυστυχώς παραβίασαν όχι μόνο την δημοσιογραφική δεοντολογία, αλλά και τις βασικές δημοκρατικές αρχές της ισηγορίας και πολυφωνίας, σε μία απροκάλυπτη προπαγανδιστική τακτική, με εκφοβιστικές μεθοδεύσεις και διχαστικό πνεύμα. Κατά περιφρόνηση και όσων το Εποπτικό Όργανο Δεοντολογίας της ΕΣΗΕΑ είχε επισημάνει.

Οι αντιδημοκρατικές αυτές πρακτικές, θα έπρεπε να έχουν πάγια την καθολική αποδοκιμασία. Δυστυχώς έχουν κατά περίπτωση ισχυρούς υποστηρικτές στον ευρύτερο πολιτικοκοινωνικό χώρο, σε εναλλασσόμενους ρόλους, ανάλογα με το ποιούς κάθε φορά εξυπηρετούν και ποιούς ζημιώνουν. Πέραν του ότι η παντοδυναμία των τηλεοπτικών μέσων ενημέρωσης, με ό,τι αυτό συνεπάγεται, αποτρέπει κάθε σκέψη για οποιαδήποτε παρέμβαση.

Τα τρία μέλη της πλειοψηφίας θεωρούν ότι πρέπει να αποδοκιμαστούν τέτοια φαινόμενα, που πλήττουν το κύρος του δημοσιογραφικού λειτουργήματος, αντιστρατεύονται τους δημοκρατικούς θεσμούς και παραβιάζουν το δικαίωμα και την αξίωση του κάθε πολίτη για αντικειμενική ενημέρωση και μάλιστα στις κρίσιμες προεκλογικές περιόδους.

Η μειοψηφία:

Ένα μέλος της μειοψηφίας τοποθετήθηκε ως ακολούθως

Ξεκινήσαμε με δεδομένο ότι η στάση των συναδέλφων το επίμαχο διάστημα ήταν προπαγανδιστική και ας μην ορίσαμε καν την έννοια της προπαγάνδας στο Συμβούλιο. Θέμα που είχα θέσει σε ένα από τα τρία υπομνήματα μου, την περίοδο των έντονων συνεδριάσεων που προηγήθηκαν. Προσωπικά δεν θεωρώ ότι έγινε από τους συναδέλφους προπαγάνδα και πολύ περισσότερο ότι οι συνάδελφοι κινήθηκαν βάσει σχεδίου για την εξυπηρέτηση εργοδοτικών συμφερόντων. Ήταν κρίσιμη η περίοδος του δημοψηφίσματος και αφορούσε μείζον Εθνικό θέμα. Θεωρώ ότι υποστήριζαν με ειλικρίνεια και πάθος την άποψη τους.

Επικαλούμαι:

Α) Την απόφαση του εισαγγελέα Πρωτοδικών Κ. Δεληδήμου -που επανειλημμένως έφερα με σχετικό δημοσίευμα στις συνεδριάσεις, αλλά δεν ελήφθη υπόψη- και ο οποίος έστειλε την υπόθεση στον εισαγγελέα Εφετών για έγκριση αρχειοθέτησης (σ.σ. κοινώς να τεθεί στο αρχείο). Κι αυτό επειδή ακριβώς έκρινε πως οποιαδήποτε παρέμβαση στο όλο θέμα, θα συνιστούσε παραβίαση των άρθρων 2, 5Α και 14 του Συντάγματος (περί ελευθερίας της γνώμης, για το δικαίωμα στην πληροφόρηση, την ελευθερία του Τύπου και την απαγόρευση της λογοκρισίας και κάθε άλλου προληπτικού μέτρου). Θυμίζω ότι η δικαστική έρευνα αφορούσε την τυχόν παραβίαση της εκλογικής νομοθεσίας, αλλά και αν διαπράχθηκαν τα αδικήματα της απόπειρας επηρεασμού των ψηφοφόρων και της απόπειρας νόθευσης εκλογικού αποτελέσματος. Η εξέλιξη αυτή ετέθη μάλιστα ως θέμα ημερήσιας διάταξης στην πρώτη συνεδρίαση του ΠΠΣ για την επίμαχη υπόθεση.

Β) Τις σχετικές διατάξεις της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ) και συγκεκριμένα άρθρο 10 σύμφωνα με το οποίο: «Παν πρόσωπο έχει δικαίωμα εις την ελευθερίαν εκφράσεως».

Γ) Τις απόψεις μου, που επανειλημμένως εξέθεσα είτε προφορικώς είτε γραπτώς, με τρία στη σειρά υπομνήματα (10.07.15, 06.10.15 και 20.10.15) σύμφωνα με τα οποία «διαφωνώ κάθετα με την ουσία της υπόθεσης αλλά και τη διαδικασία που ακολουθήσαμε κατά την έρευνα της υπόθεσης» πάντα βάσει πλειοψηφίας.

Ενδεικτικά αναφέρω την άποψη που έθεσα με το από 06.10.15 υπόμνημα μου ότι σύμφωνα με το άρθρο 8 του Κώδικα Αρχών Δεοντολογίας: Οι παραβάσεις των υποχρεώσεων των δημοσιογράφων που απορρέουν από αυτόν τον Κώδικα «ελέγχονται από τα δύο Πειθαρχικά Συμβούλια, συνεργόμενα σε κοινή συνεδρίαση, μέχρις ότου τροποποιηθεί το Καταστατικό...».

ΕΝΩΣΙΣ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ Η.Ε.Α.

ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΟ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Απόφαση υπ' αριθμ. 4/2016

Περίληψη:

1. Ο συν. Νίκος Κονιτόπουλος, με ψήφους 4 έναντι 1 κρίθηκε πειθαρχικά ελεγκτέος, για αντιδεοντολογική συμπεριφορά. Η μειοψηφία τον έκρινε πειθαρχικά μη ελεγκτέο.
2. Ο συν. Άρης Πορτοσάλτε με ψήφους 3 έναντι 2 κρίθηκε πειθαρχικά ελεγκτέος, για αντιδεοντολογική συμπεριφορά. Η μειοψηφία τον έκρινε πειθαρχικά μη ελεγκτέο.
3. Ο συν. Σταμάτης Μαλέλης με ψήφους 4 έναντι 1 κρίθηκε πειθαρχικά ελεγκτέος, για αντιδεοντολογική συμπεριφορά. Η μειοψηφία τον έκρινε πειθαρχικά μη ελεγκτέο.
4. Ο συν. Δημήτρης Οικονόμου κρίθηκε ομόφωνα πειθαρχικά μη ελεγκτέος από τα πέντε μέλη του Συμβουλίου, από τα οποία τα τέσσερα λόγω αμφιβολιών.

Ποινές:

1. Στον εγκαλούμενο συν. Νίκο Κονιτόπουλο με ψήφους 3 έναντι 2 επιβλήθηκε η προσωρινή διαγραφή 6 μηνών από τα μητρώα της ΕΣΗΕΑ. Η μειοψηφία ήταν υπέρ της προσωρινής διαγραφής 1 μηνός.
2. Στον εγκαλούμενο συν. Άρη Πορτοσάλτε με ψήφους 3 έναντι 2 επιβλήθηκε η προσωρινή διαγραφή 1 έτους από τα μητρώα της ΕΣΗΕΑ. Η μειοψηφία ήταν υπέρ της προσωρινής διαγραφής 1 μηνός.
3. Στον εγκαλούμενο συν. Σταμάτη Μαλέλη με ψήφους 3 έναντι 2 επιβλήθηκε η προσωρινή διαγραφή 18 μηνών από τα μητρώα της ΕΣΗΕΑ. Η μειοψηφία ήταν υπέρ της προσωρινής διαγραφής 1 μηνός.

=====

Το Πρωτοβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο της Ενώσεως Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών συνήλθε σήμερα Τρίτη, 5 Απριλίου 2016 υπό την προεδρία της προέδρου συν. Αγγελικής Γυπάκη και με την παρουσία των τακτικών μελών συν. Πόπης Χριστοδουλίδου, Γιώργου Μέρμηγκα, Κωνσταντίνου Κορέλλη, Γιάννη Αποστολόπουλου, καθώς και της γραμματέως Μαρίας Χριστοφοράτου, προκειμένου να εκδώσει απόφαση επί της από 07.07.15 αυτεπάγγελτης πειθαρχικής δίωξης του Συμβουλίου κατά των συν. Νίκου Κονιτόπουλου, Άρη Πορτοσάλτε, Σταμάτη Μαλέλη και Δημήτρη Οικονόμου.

Σύμφωνα με το άρθρο 18, παρ. 11 του Καταστατικού, 1η παράταση στην υπόθεση, δόθηκε στις 22.09.15 και 2η παράταση δόθηκε στις 22.12.15.

Το ΠΠΣ στην από 3η συνεδρίασή του (07.07.15), αποφάσισε την άσκηση αυτεπάγγελτης δίωξης με το ακόλουθο κατηγορητήριο:

«Το ΠΠΣ, αφού έλαβε υπόψη :

Α) Την υπ' αριθμ. 252/03.07.15 ανακοίνωση του Εποπτικού Οργάνου Δεοντολογίας, στην οποία, εν όψει του δημοψηφίσματος, επισημαίνεται, μεταξύ άλλων:

«Σε μία δύσκολη συγκυρία για τη χώρα καλείται ο ελληνικός λαός να κάνει τις δημοκρατικές επιλογές του. Βασική προϋπόθεση είναι η αντικειμενική ενημέρωση με σεβασμό της κάθε άποψης, έργο που πρέπει να επιτελούν οι κατά περίπτωση εμπλεκόμενοι δημοσιογράφοι.

Δυστυχώς, ορισμένοι συνάδελφοι κυρίως σε τηλεοπτικά μέσα, αντί να ακολουθούν με την επιβαλλόμενη αυστηρότητα τους κανόνες δεοντολογίας, εκτρέπονται σε παραβατικές συμπεριφορές, υποκαθιστώντας το δημοσιογραφικό λειτούργημα με απροκάλυπτη προπαγάνδα.

...

Το Εποπτικό Όργανο Δεοντολογίας, ιδιαίτερα επισημαίνει την ανάγκη αποφυγής διχαστικής ατμόσφαιρας που κατά πρώτο λόγο πλήττει το κοινωνικό σύνολο και την ίδια τη χώρα. Αντίθετα η αναγκαία ενότητα στη βάση λειτουργεί υπέρ του συνόλου και του εθνικού συμφέροντος...».

Β) Καταγγελίες πολιτών που διαβιβάστηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΣΗΕΑ προς το Πρωτοβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, προκειμένου να επιληφθεί.

Γ) Αποσπάσματα συγκεκριμένων τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών εκπομπών.

Δ) Το άρθρο 1, παρ. 1 του Κώδικα Αρχών Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας στο οποίο, μεταξύ άλλων, τονίζεται: «...Η πληροφόρηση είναι κοινωνικό αγαθό και όχι εμπόρευμα ή μέσο προπαγάνδας...», καθώς και το εδάφιο δ' του ίδιου άρθρου που υπογραμμίζει ότι ο δημοσιογράφος οφείλει: «Να μεταδίδει την πληροφορία και την είδηση ανεπηρέαστα από τις προσωπικές πολιτικές, κοινωνικές, θρησκευτικές, φυλετικές και πολιτισμικές απόψεις ή πεποιθήσεις του».

Ε) Το άρθρο 7, παρ. 1, εδάφιο α' του Καταστατικού της ΕΣΗΕΑ στο οποίο τονίζεται ότι τα μέλη της ΕΣΗΕΑ οφείλουν: «Να ασκούν τη δημοσιογραφία ευσυνείδητα και με καλή πίστη, να τηρούν την επαγγελματική αλληλεγγύη και να δείχνουν διαγωγή, συμπεριφορά και ήθος ανάλογες με το λειτούργημα που ασκούν».

Αποφασίζει την κίνηση της πειθαρχικής διαδικασίας για τους συναδέλφους του Τ/Σ «Σκάι» που αναφέρονται στη συνέχεια:

α) Για τον συν. Νίκο Κονιτόπουλο, (με ψήφους 4 έναντι 1).

Επειδή ως αρχισυντάκτης της εκπομπής του Κων/νου Μπογδάνου (μη μέλος της ΕΣΗΕΑ), δεν παρενέβη, παρότι σημειώνονταν συνεχώς αντιδεοντολογικές συμπεριφορές και προπαγάνδα. Ενδεικτικά στις 02.07.15 στις 7.23μμ στην εκπομπή «Σκάι στις 6», εμφανιζόταν ο προπαγανδιστικός τίτλος «Δεν έχουμε δικαίωμα απέναντι στα παιδιά μας να πούμε όχι». Επίσης, σε άλλο σημείο ο Κ. Μπογδάνος δηλώνει: «Θα ψηφίσω ΝΑΙ... γιατί είμαι πεπεισμένος ότι δεν αστειεύονται. Ότι πρόκειται να υπάρξει σοβαρή δυσλειτουργία στις τράπεζες και επειδή βλέπω ότι έχουμε πολλούς τραμπούκους ανάμεσά μας, πρέπει να έχουμε το δίκτυο της Ευρώπης... Επομένως, ΝΑΙ... ασφαλώς και θα ψηφίσω ΝΑΙ».

Παράβαση του άρθρου 7, παρ. 1, εδ. α' του Καταστατικού και άρθρου 1, παρ. 1, του Κώδικα Αρχών Δεοντολογίας και του εδαφίου δ' του ιδίου άρθρου.

β) Για τον συν. Δημήτρη Οικονόμου (με ψήφους 3 έναντι 2).

Επειδή κατά την ημέρα του δημοψηφίσματος της 05.07.15 στην πρωινή εκπομπή «Πρώτη Γραμμή» του Τ/Σ «Σκάι», σχολίασε κατά τρόπο αντιδεοντολογικό την προσέλευση του υπουργού Εθνικής Άμυνας Πάνου Καμμένου, με αφορμή το γεγονός ότι συνοδευόταν από την μικρή κόρη του.

Ειδικότερα, ο συν. Οικονόμου μεταξύ άλλων, ανέφερε: «...Είναι ο κ. Καμμένος, τον βλέπουμε, χαρούμενος είναι, έχει πάρει και μωρό μαζί του. Πάντα παίρνει και μωρό μαζί του, για να το πουλήσει. Επικοινωνιακά πουλάνε τα μωρά».

Λυριτζής: «Γιατί, ωραίο παράδειγμα να μετέχει το παιδί στις εκλογές. Γιατί υπάρχει πιο ωραίο;».

Οικονόμου: «Να πάρει παράδειγμα από τον Καμμένο, να είναι σαν τον Καμμένο;»

Παράβαση του άρθρου 7, παρ. 1, εδ. α' του Καταστατικού και άρθρου 1, παρ. 1, του Κώδικα Αρχών Δεοντολογίας και του εδαφίου δ' του ιδίου άρθρου.

γ) Για τον συν. Άρη Πορτοσάλτε (ομόφωνα).

Επειδή σε σειρά εκπομπών του, λειτούργησε αντιδεοντολογικά και μεροληπτικά. Ενδεικτικά, σε εκπομπή του την 01.07.15 στο Ρ/Σ «Σκάι», παραβιάζοντας την δεοντολογία και λειτουργώντας προπαγανδιστικά ανέφερε: «Η πρώτη χώρα του ανεπτυγμένου κόσμου χρεοκοπεί με ευθύνη των κυβερνήσεων της χώρας, προκειμένου να επιβεβαιωθεί ο κυβερνήτης της χώρας ... Μαζέψτε τα και φύγετε, υπάρχει ο ιθύνων νους που είναι ο Τσίπρας, υπάρχει και ο τεχνικός υπεύθυνος, βασικός υπεύθυνος για το δράμα, για την Μικρασιατική καταστροφή... πρώτη φορά Ζιμπάμπουε».

Παράβαση του άρθρου 7, παρ. 1, εδ. α' του Καταστατικού και άρθρου 1, παρ. 1, του Κώδικα Αρχών Δεοντολογίας και του εδαφίου δ' του ίδιου άρθρου.

δ) Για τον συν. Σταμάτη Μαλέλη (ομόφωνα).

Επειδή την παραμονή του δημοψηφίσματος, 04.07.15 επέτρεψε τη μετάδοση μεροληπτικών εκπομπών πολιτικού περιεχόμενου, αντίθετα από την δεοντολογία, ούτε παρενέβη, όπως όφειλε,

ως διευθυντής ειδήσεων του Σταθμού.

Ενδεικτικά δεν παρενέβη σε κατά σύστημα προπαγανδιστικές εκπομπές του ΡΤ/Σ «Σκάι». Όπως π.χ. στην εκπομπή «Σκάι στις 6» του Κ. Μπογδάνου στις 02.07.15 όπου εμφανιζόταν ο προπαγανδιστικός τίτλος «Δεν έχουμε δικαίωμα απέναντι στα παιδιά μας να πούμε όχι». Επίσης, σε άλλο σημείο ο Κ. Μπογδάνος δηλώνει: «Θα ψηφίσω ΝΑΙ... γιατί είμαι πεπεισμένος ότι δεν αστειεύονται. Ότι πρόκειται να υπάρξει σοβαρή δυσλειτουργία στις τράπεζες και επειδή βλέπω ότι έχουμε πολλούς τραμπούκους ανάμεσά μας, πρέπει να έχουμε το δίκτυο της Ευρώπης... Επομένως, ΝΑΙ... ασφαλώς και θα ψηφίσω ΝΑΙ».

Επίσης σε σειρά εκπομπών του συν. Άρη Πορτοσάλτε, που λειτουργούσε προπαγανδιστικά, όπως σε εκείνη της 01.07.15 στο Ρ/Σ «Σκάι», όπου παραβιάζοντας την δεοντολογία ανέφερε: «Η πρώτη χώρα του ανεπτυγμένου κόσμου χρεοκοπεί με ευθύνη των κυβερνήσεων της χώρας, προκειμένου να επιβεβαιωθεί ο κυβερνήτης της χώρας ... Μαζέψτε τα και φύγετε, υπάρχει ο ιθύνων νους που είναι ο Τσίπρας, υπάρχει και ο τεχνικός υπεύθυνος, βασικός υπεύθυνος για το δράμα, για την Μικρασιατική καταστροφή... πρώτη φορά Ζιμπάμπουε».

Παραβάσεις του άρθρου 7, παρ. 1, εδ. α' του Καταστατικού και άρθρου 1, παρ. 1, του Κώδικα Αρχών Δεοντολογίας και του εδαφίου δ' του ίδιου άρθρου».

Το ΠΠΣ ασχολήθηκε με την εξεταζόμενη υπόθεση μετά από σωρεία καταγγελιών που διαβιβάστηκαν από την πλειοψηφούσα σύμβουλο συν. Μαρία Αντωνιάδου, που εκτελούσε καθήκοντα προέδρου, λόγω μη συγκροτήσεως σε σώμα του νέου Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΣΗΕΑ. Οι καταγγελίες διαβιβάστηκαν με τα υπ' αριθμ. 12/08.07.15 και υπ' αριθμ. 17/09.07.15 σχετικά έγγραφα, προκειμένου το ΠΠΣ να επιληφθεί.

Το ΠΠΣ, εξέτασε τις καταγγελίες στις οποίες, συμπεριλαμβάνονται περιληπτικά οι ακόλουθες πλέον αντιπροσωπευτικές:

Ιωάννης Τοκάνης:

«Από το πρωί 04.07.15 ο Σκάι έχει καλεσμένους που υποστηρίζουν μόνο το ΝΑΙ στο δημοψήφισμα. Αναφέρουν πως σήμερα υπάρχουν ελλείψεις στα τρόφιμα και στα είδη πρώτης ανάγκης και πως τις επόμενες μέρες το όριο ανάληψης θα μειώνεται συνεχώς, ενώ σύντομα το εθνικό νόμισμα θα είναι η δραχμή.

Παράλληλα, κινδυνολογούν δίχως προηγούμενο διχάζοντας τον κόσμο και κατευθύνοντας την ενημέρωση ολοσκερώς προς υποθετικές καταστροφικές συνέπειες, αν το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος είναι το όχι...

Ως απόφοιτος της σχολής Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης του Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, βλέπω πως ακόμα και ο Chomsky τέτοια προπαγάνδα δεν την περίμενε από την τηλεόραση με τόσο προφανή τρόπο. Αν αυτή είναι η ενημέρωση που θέλετε να έχει ο κόσμος, και πιστεύετε πως αυτοί οι δημοσιογράφοι κινούνται με βάση τον Κώδικα Δεοντολογίας, τότε ο κώδικας είναι προβληματικός (που δεν είναι) είτε ΕΣΕΙΣ δεν θέλετε να κάνετε τίποτα.

Ελπίζω σύντομα να υπάρξουν αποτελέσματα...».

Ανδρέας Ζέης:

«Τρομοκρατία και καταπάτηση του εκλογικού νόμου από το κανάλι Σκάι.

Σήμερα 04.07.15 ο Τ/Σ Σκάι εκπέμπει από το πρωί προπαγανδιστικά μηνύματα και τρομοκρατεί ασύστολα το τηλεοπτικό κοινό, θέτοντας θέματα εθνικής άμυνας και κυριαρχίας επί του ελληνικού εδάφους με νησιά που καταλαμβάνονται από τους τούρκους αλλά και έναρξη εμφυλίου πολέμου.

Τρομοκρατούν τον κόσμο με την ρευστότητα των τραπεζών και διαβεβαιώνουν ότι σε λίγες μέρες θα έχουμε δραχμή, ενώ κάνουν ρεπορτάζ για ελλείψεις σε είδη πρώτης ανάγκης (τρόφιμα κλπ).

Ενώ εκπέμπει χωρίς το λογότυπο του σταθμού όπως επιβάλλεται».

Γεώργιος Λυμπερόπουλος:

«Μονόπλευρη παρουσίαση, διαστρέβλωση της αλήθειας και τρομοκρατία από τον Τ/Σ Σκάι.

Από το πρωί της 04.07.15 ... αναφέρουν πως σήμερα υπάρχουν ελλείψεις στα τρόφιμα και σε είδη πρώτης ανάγκης και πως τις επόμενες μέρες, το όριο ανάληψης θα μειώνεται συνεχώς, ενώ σύντομα το εθνικό νόμισμα θα είναι η δραχμή. Καταστροφολούν συνεχώς και περιγράφουν σενάρια όπου η Τουρκία θα αγοράσει τα νησιά, η Τουρκία θα βρει ευκαιρία να καταλάβει στρατιωτικά τη Ρόδο κ.τ.λ. Έφτασαν στο σημείο να προβλέπουν εμφύλιο, με τον καλεσμένο Α. Σφακιανάκη να λέει πως ο μόνος λόγος που δεν έχει ξεκινήσει εμφύλιος είναι επειδή δεν έχουμε όπλα.

Τρομοκρατία και διασπορά ψευδών ειδήσεων είναι μια πρόχειρη περιγραφή που μπορώ να κάνω για αυτά που προβάλλουν ως ενημέρωση».

Αλέξιος Παπαζήσιμος:

«Για το κανάλι Σκάι: Παρουσίαση μονόπλευρων απόψεων, τρομοκρατία και εκφοβισμός πολιτών.

Είναι προφανές το ότι βιώνουμε ένα απίστευτο κλίμα προπαγάνδας, τρομοκρατίας, εκφοβισμού και απειλών, που ξεκινούν από την έλλειψη σε τρόφιμα, έως την εισβολή της Τουρκίας ή την πώληση νησιών μας σε αυτούς. Η προσβολή είναι απίστευτη για τον απλό σκεπτόμενο άνθρωπο που ξεπερνά τα όρια ανοχής, ακόμη και του πιο μετριοπαθούς. Πρέπει επιτέλους να γίνει μια παρέμβαση...».

Ελένη Κατσένη:

«Από χθες τα μεσάνυχτα βάσει νόμου, έπρεπε να έχουν διακοπεί όλες οι πολιτικές εκπομπές. Ο Σκάι για να αποφύγει τις κυρώσεις έχει αφαιρέσει το λογότυπό του από την οθόνη. Χιλιάδες πολίτες καλούν στον σταθμό και δεν απαντάει κανείς ή σε αστυνομικά τμήματα όπου τους λένε να κάνουν μήνυση στο ΕΣΡ τη Δευτέρα παρουσία δικηγόρου.

Κάτι πρέπει να γίνει άμεσα!!

Η προπαγάνδα τους σηκώνει εισαγγελέα!!!!

Συνεχίζουν εκπομπές τρομοκρατίας!

Καταγγελία του Σκάι για παραβίαση της εκλογικής νομοθεσίας (α 48 του π.δ. 351/2003: «Κατά την ημέρα διενέργειας των βουλευτικών εκλογών, των ευρωεκλογών ή των δημοψηφισμάτων, καθώς και την παραμονή αυτής απαγορεύονται οι συγκεντρώσεις και οποιαδήποτε άλλη προεκλογική δραστηριότητα, όπως πραγματοποίηση ομιλιών, ανάρτηση και διανομή αφισών και εντύπων, μετάδοση εκπομπών και μηνυμάτων προεκλογικού περιεχομένου»).

Αικατερίνη Ράμμου:

«Τρομοκράτηση και μη αντικειμενική παρουσίαση κοινωνικοεθνικών ζητημάτων από το ραδιοτηλεοπτικό σταθμό Σκάι.

...Ενώ απαγορεύεται δια νόμου η οποιαδήποτε προβολή της μιας ή της άλλης πλευράς μια μέρα πριν το δημοψήφισμα, ξεδιάντροπα οι παρουσιαστές του Σκάι, συνεχίζουν άνευ ορίων την τρομοκρατία και τα ρεπορτάζ με θέμα επικείμενες πολεμικές επιθέσεις από την Τουρκία, λόγω της σύγχυσης της χώρας, υπονοούμενοι πως μόνο το ΝΑΙ θα μας σώσει. Επιδίδονται σε μια διαστρέβλωση στοιχείων και μονομερή προβολή άλλων, οικοδομώντας «νέα», τρομοκρατίας και ψυχολογικού εκβιασμού όσων παρακολουθούν το κανάλι ακόμη και σήμερα 04.07.15...».

Βασίλειος Φούτσας:

«Την προηγούμενη βδομάδα δια στόματος Μπογδάνου άκουσα πως κάποιος τύπος από την Ευρώπη έγραψε πως η Ελλάδα θα γίνει κάτι μεταξύ Κόσσοβου και Συρίας ..... με υπονοούμενο ο ερμηνεύων τα πάντα (πολύξερως) μ' αρέσει είτε ααα για τη Θράκη θα είναι ..... και ξέρουμε τι συμβαίνει εκεί. Επειδή γεννήθηκα εδώ (Αλεξανδρούπολη) μεγάλωσα εδώ, εργάστηκα εδώ, επιστρατεύτηκα εδώ..... θα σας παρακαλούσα ας μην ανακατεύουν την Θράκη μας ..... είναι κακό..... είναι ανθελληνικό ..... ας προσέχουν το τι λένε».

Θωμάς Κοτρώτσιος:

«Παραβίαση εκλογικής νομοθεσίας από το Σκάι.

Είμαστε μια μέρα προ δημοψηφίσματος και ο Σκάι συνεχίζει τις εκπομπές πολιτικού περιεχομένου. Εκτός κι αν η «κατάκτηση των νησιών από τους Τούρκους» είναι έγκυρο ρεπορτάζ και είμεθα σε εμφύλιο.

Έλεος».

Διονυσία Αλαφούζου:

«Το δημοψήφισμα έλαβε τέλος. Ανεξάρτητα λοιπόν με το αποτέλεσμα που ο ελληνικός λαός ανέδειξε, σας καλώ να αναλάβετε τις ευθύνες σας.

Ως Ελληνίδα πολίτης, σεβόμενη τη Δημοκρατία και φυσικά σεβόμενη την αντικειμενική στάση που διατήρησαν ορισμένοι συνάδελφοί σας, ζητώ την άμεση παραπομπή στα αρμόδια όργανά σας των δημοσιογράφων που παραβίασαν τη δημοσιογραφική δεοντολογία. Ζητώ την άμεση παραπομπή όσων κινδυνολογούσαν μέρα και νύχτα, τρομοκρατώντας τον ελληνικό λαό. Ζητώ την παραπομπή των δημοσιογράφων του Σκάι, για την ανηθικότητα και χυδαιότητα με την οποία επιχειρούσαν να κάνουν πλύση εγκεφάλου στο λαό. Ζητώ την παραπομπή τους, για την παράβαση της νομοθεσίας, εφόσον, όπως πολύ καλά ξέρετε, έκαναν πολιτικές εκπομπές όλη την ημέρα του Σαββάτου, παραμονή του δημοψηφίσματος.

Η ανακοίνωση που βγάλατε τις προάλλες ήταν πολύ σωστή και ήρθε σε μία κρίσιμη στιγμή. Οι πολίτες έχουν αγανακτήσει κατά όλων των δημοσιογράφων. Είναι άδικο όμως για εκείνους τους επαγγελματίες, οι οποίοι κράτησαν τη θέση τους. Ζητώ, λοιπόν, να επέμβετε με πράξεις και όχι απλά με ανακοινώσεις. Άνθρωποι όπως εκείνοι που ευτελίζουν τη δημοσιογραφία και την καθιστούν μισητή για τους πολίτες, πρέπει να αντιμετωπίσουν και τις ανάλογες συνέπειες. Ζητώ την άμεση ανταπόκρισή σας, γιατί έχετε ευθύνη για όλους εκείνους που καταπατούν τη Δημοκρατία και το δικαίωμα του πολίτη στην ελεύθερη γνώμη».

Το Συμβούλιο ανέτρεξε σε καταγραφές διάφορων εκπομπών που είχε στην διάθεσή του, ώστε να έχει άμεση αντίληψη για τα καταγγελλόμενα πειθαρχικά παραπτώματα.

Μετά τις αποφάσεις για κίνηση της πειθαρχικής διαδικασίας, οι εγκαλούμενοι συν. Ν. Κονιτόπουλος, Α. Πορτοσάλτε και Στ. Μαλέλης κλήθηκαν να προτείνουν μάρτυρες για την υπόθεση, αλλά δεν ανταποκρίθηκαν.

Από την πλευρά του ο εγκαλούμενος συν. Δ. Οικονόμου πρότεινε ως μάρτυρα τον συν. Ευστράτιο Τριλίκη, ο οποίος στην κατάθεσή του μεταξύ άλλων ανέφερε :

«...Πρόκειται για δημοσιογραφικό σχόλιο από την πλευρά του κ. Οικονόμου, δεν είχε πρόθεση να μειώσει ούτε πολιτικά ούτε προσωπικά τον κ. Καμμένο. Σχολιάστηκε το επικοινωνιακό μήνυμα της εικόνας του εν λόγω πολιτικού, πριν την κάλπη, παρουσία τηλεοπτικών συνεργείων με την ανήλικη κόρη του.

...

Θεωρώ ότι πολύ καλά έκανε ο κ. Οικονόμου και ζήτησε προσωπικά συγγνώμη στον κ. Καμμένο. Εφόσον εθίχθη. Αυτό δείχνει ότι δεν είχε καμία πρόθεση να τον θίξει επί προσωπικού...».

Μετά την ολοκλήρωση της αποδεικτικής διαδικασίας το Συμβούλιο εκάλεσε τους εγκαλούμενους συναδέλφους προς απολογία, σύμφωνα με τον Κανονισμό.

Ο συν. Σταμάτης Μαλέλης, απέστειλε απολογητικό υπόμνημα, στο οποίο μεταξύ άλλων, ανέφερε:

«...

1. Ουδέποτε παραβίασα τα άρθρα του Καταστατικού, αλλά και του Κώδικα Δεοντολογίας, που αναφέρονται στο απόσπασμα πρακτικού 3ης συνεδρίασης (07.07.15) του Πρωτοβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου της ΕΣΗΕΑ, ούτε βέβαια κάποιο άλλο άρθρο ή αρχή.
2. Κατά πάγια διεθνή πρακτική, οι δημοσιογράφοι -εκτός από τη μετάδοση της είδησης, σύμφωνα με τα στοιχεία του ρεπορτάζ- δικαιούνται και υποχρεούνται να εκφράζουν την άποψή τους για θέματα της επικαιρότητας, φροντίζοντας ασφαλώς να διαχωρίζουν την είδηση από το σχόλιό τους.
3. Η ελευθερία έκφρασης γνώμης από τους δημοσιογράφους δεν μπορεί παρά να ασκείται με ίσους όρους, ανεξάρτητα από το μέσο στο οποίο τυχαίνει κάθε φορά να εργάζονται. Δεν μπορεί να ελέγχεται η έκφραση γνώμης του δημοσιογράφου με βάση την κατηγορία (έντυπο, ηλεκτρονικό) μέσο στο οποίο εργάζεται κι όταν συμβαίνει κάτι τέτοιο παραβιάζεται όχι μόνο η ισότητα, αλλά και η κοινή λογική,. Δεν προκύπτει από πουθενά τέτοια διάκριση από τις διατάξεις του Καταστατικού και του Κώδικα Δεοντολογίας.
4. Η έκφραση γνώμης επωνύμως από το δημοσιογράφο, κάνοντας σαφές ότι δεν αποτελεί είδηση, αλλά απολύτως επιτρεπτό και επιβαλλόμενο σχόλιο επ' αυτής, δεν μπορεί να θεωρείται ότι συνιστά παραβίαση των αρχών της δημοσιογραφίας, ούτε βέβαια προπαγάνδα, πράγμα που κατά κόρον άλλωστε (καλώς) συμβαίνει στον χώρο των εφημερίδων και εν γένει του γραπτού Τύπου.
5. Κατά συνέπεια, επικαλούμαι τα ήδη επικληθέντα και προσκομισθέντα προς εσάς από εμένα (αρ. πρωτ. 143/06.11.15), στα πλαίσια της ίδιας υπόθεσης, επώνυμα δημοσιεύματα στις εφημερίδες της ίδιας χρονικής περιόδου για το ζήτημα του δημοψηφίσματος και επισημαίνω ότι αυτά δεν προκάλεσαν (ορθά και σύμφωνα με το Καταστατικό και τις Αρχές Δεοντολογίας της ΕΣΗΕΑ) την ενεργοποίηση των Πειθαρχικών Οργάνων της Ένωσης...».

Ο συν. Νίκος Κονιτόπουλος, απέστειλε απολογητικό υπόμνημα, στο οποίο αφού επαναλαμβάνει το πρώτο μέρος του υπομνήματος του συν. Μαλέλη, με τις αρχές δεοντολογίας στη συνέχεια μεταξύ άλλων, ανέφερε:

«...Ειδικότερα στην περίπτωση που με αφορά, επισημαίνω ότι, όπως αποδεικνύεται από τη συνημμένη πιστή φωτογραφική αναπαραγωγή της οθόνης της εκπομπής που εργάζομαι και κατά την ημεροχρονολογία και ώρα που κρίνεται: Δεν αληθεύει ότι έβαλα τον προπαγανδιστικό τίτλο «Δεν έχουμε δικαίωμα απέναντι στα παιδιά μας να πούμε όχι στην Ευρώπη». Το αληθές και αποδεικνυόμενο είναι ότι ο

εν λόγω υπότιτλος αφορούσε και συνόδευε την ζωντανή παρουσία/συνέντευξη στην εκπομπή του Ιεροκλή Μιχαηλίδη και η ακριβής αποτύπωσή του ήταν «Ο ΙΕΡΟΚΛΗΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ ΤΩΡΑ ΣΤΟΝ ΣΚΑΙ «Δεν έχουμε δικαίωμα απέναντι στα παιδιά μας να πούμε όχι στην Ευρώπη»». Άρα, η φράση αποτύπωνε τα λεγόμενα του καλεσμένου...».

Ο συν. Άρης Πορτοσάλτε, απέστειλε απολογητικό υπόμνημα, στο οποίο μεταξύ άλλων, ανέφερε:

«...Ειδικότερα στην περίπτωση που με αφορά, επισημαίνω ότι: Να εγκαλείται δημοσιογραφική εκπομπή, που περιλαμβάνει σχόλια του παρουσιαστή για την καθημερινότητα του πολίτη, στην προεκλογική εβδομάδα προ του δημοψηφίσματος όταν δηλαδή κορυφώνονταν το οικονομικό, πολιτικό, κοινωνικό δράμα της Ελλάδας, είναι εξόχως εντυπωσιακό. Οι προτάσεις που απομονώσατε, προκειμένου να τεκμηριωθεί το κατηγορητήριο είναι η ακριβής περιγραφή μέρους μόνο της κατάστασης που ζήσαμε το καλοκαίρι του 2015, όταν τα οικονομικά στοιχεία της Ελλάδας ήταν δυσμενέστερα από την Ζιμπάμπουε που στο παρελθόν κήρυξε στάση πληρωμών. Το ότι το ΠΠΣ της ΕΣΗΕΑ εγκαλεί μέλος του Σωματείου διότι, ο κατά τ' άλλα ελεύθερος να εκφράζει την άποψη του δημοσιογράφος, την εκφράζει, είναι τουλάχιστον παράδοξο. Με βάση, πάντα, τις αρχές και τις αξίες που πιστεύω ότι διέπουν το επάγγελμά μας. Και οι οποίες φαντάζομαι ότι προστατεύονται από το ΠΠΣ. Συνεπώς, το ότι καλούμαι να απολογηθώ για τις απόψεις και τη γνώμη μου, επειδή κάποιος άγνωστος σε μένα, καθώς δεν μου δώσατε τα στοιχεία που συγκροτούν μάλλον λογοκριτικό μηχανισμό! Δεν μπορώ να διανοηθώ ότι μπορεί να λειτουργεί με αυτή την αντίληψη το ΠΠΣ της ΕΣΗΕΑ. Δεν νομίζω πως είναι απαραίτητο να επαναλάβουμε πως στο δημοκρατικό κοινωνικό περιβάλλον οι πολίτες έχουν τη δυνατότητα να επιλέγουν την ενημέρωσή τους μέσα από την ποικιλία τόσο των Μέσων, όσο και των απόψεων που εκφράζονται μέσα από αυτά...».

Τέλος, ο συν. Δημήτρης Οικονόμου προσήλθε ενώπιον του Συμβουλίου και, μεταξύ άλλων, κατέθεσε:

«...Το συγκεκριμένο περιστατικό έγινε στο πλαίσιο πολιτικής κριτικής με ένα πιο αιχμηρό σχόλιο, χωρίς πρόθεση προσβολής για να θιγεί ο πολιτικός. Ποτέ δεν έχει συμβεί να δεχθούμε θέματα προσβολής από πολιτικούς. Από εκεί και πέρα φάνηκε ότι δεν ήταν πρόθεσή μου αυτή, την επόμενη ημέρα που αντελήφθην ότι εθίγη, βγήκα στον αέρα και ζήτησα συγγνώμη...

...

Δεν έγινε το σχόλιο για το παιδί, αλλά η μέθοδος που χρησιμοποιούν οι πολιτικοί για να μεταδώσουν αυτά που θέλουν...».

## ΣΚΕΠΤΙΚΟ

Το ΠΠΣ, αφού έλαβε υπόψη τις σχετικές καταγγελίες, τα ευρήματα από την διερεύνησή τους, την μαρτυρική κατάθεση, τις απολογίες των εγκαλουμένων και τα λοιπά στοιχεία του φακέλου, αποφαίνεται ως ακολούθως:

Η πλειοψηφία:

Η ελευθερία της έκφρασης για κάθε πολίτη είναι το κορυφαίο στοιχείο του δημοκρατικού πολιτεύματος. Αλλά και παράλληλα η ελεύθερη πληροφόρηση από τα μέσα ενημέρωσης, που διασφαλίζεται με την ελευθερία του Τύπου και την απαγόρευση κάθε μορφής λογοκρισίας.

Το δημοσιογραφικό επάγγελμα, που χαρακτηρίζεται λειτούργημα για τη σημασία και το ρόλο του, δεν εξαντλείται στην μετάδοση της είδησης και της πληροφορίας προς το κοινωνικό σύνολο, αλλά εμπεριέχει και τον ξεχωριστό ρόλο της συμβολής, μέσα από τον πλουραλισμό, στην διαμόρφωση της κοινής γνώμης, με την ελεύθερη παρουσίαση προσωπικών απόψεων σε κάθε θέμα, μέσα από την αρθρογραφία, το σχόλιο, την κριτική και προπαντός τον έλεγχο της εξουσίας. Η άμεση προσέγγιση σε γεγονότα και καταστάσεις και η πρόσβαση στις πηγές των πληροφοριών δίνουν το στοιχείο της εγκυρότητας, που ενδιαφέρει και επηρεάζει τον πολίτη, ο οποίος εύλογα επιζητεί την δημοσιογραφική άποψη και μάλιστα από πολλά πρόσωπα διακεκριμένης διαδρομής και αυξημένου κύρους, που προέρχονται από τη δημοσιογραφική οικογένεια.

Το Καταστατικό της ΕΣΗΕΑ, κατοχυρώνει με πληθώρα διατάξεων την ελευθεροτυπία, ώστε να προστατεύεται απόλυτα η ελεύθερη δημοσιογραφική λειτουργία και προβλέπει αυστηρές συνέπειες για τα μέλη της σε τυχόν περιπτώσεις λογοκρισίας, όχι μόνο σε αυτόν που το επιχειρεί, αλλά και στον δημοσιογράφο που ενδίδει αντί να καταγγέλει τέτοιες παρεμβάσεις που αναιρούν το δημοσιογραφικό έργο.

Οι διατάξεις αυτές του Καταστατικού επαναλαμβάνονται και στις Αρχές Δεοντολογίας του Δημοσιογραφικού Επαγγέλματος, που ψηφίστηκε το 1998 από τα μέλη της Ενώσεως.

Όπως αναφέρεται στο Προοίμιο «Ο Κώδικας Επαγγελματικής Ηθικής και Κοινωνικής Ευθύνης των δημοσιογράφων της ΕΣΗΕΑ έχει στόχο : ...Να κατοχυρώσει την ελευθερία της πληροφόρησης και της έκφρασης, την αυτονομία και αξιοπρέπεια του δημοσιογράφου και να θωρακίσει την ελευθεροτυπία επ'αγαθώ της δημοκρατίας και της κοινωνίας. Προς το σκοπό αυτό, οι δημοσιογράφοι αυτοδεσμεύονται να εφαρμόσουν και να θεμελιώσουν τις ακόλουθες θεμελιώδεις αρχές: Το δικαίωμα του ανθρώπου και του πολίτη να πληροφορεί και να πληροφορείται ελεύθερα είναι αναφαίρετο. Η πληροφόρηση είναι κοινωνικό αγαθό και όχι εμπόρευμα ή μέσο προπαγάνδας».

Ανάμεσα στις υποχρεώσεις που περιλαμβάνει η αυτοδέσμευση κάθε δημοσιογράφου που εντάσσεται στην ΕΣΗΕΑ είναι: «Να μεταδίδει την πληροφορία και την είδηση ανεπηρέαστα από τις προσωπικές, κοινωνικές, θρησκευτικές, φυλετικές και πολιτισμικές απόψεις ή πεποιθήσεις του».

Εξάλλου στο άρθρο 3 του Κώδικα Δεοντολογίας, μεταξύ άλλων, επισημαίνεται: «Η ισηγορία και η πολυφωνία, οξυγόνο της δημοκρατίας, αναιρούνται σε συνθήκες κρατικού μονοπωλιακού ελέγχου των Μ.Μ.Ε. και υπονομεύονται με τη συγκέντρωση της ιδιοκτησίας τους σε γιγαντιαίες κερδοσκοπικές επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν την κοινή γνώμη σαν καταναλωτή και προσπαθούν να χειραγωγήσουν το

φρόνημα, τις συνήθειες και την εν γένει συμπεριφορά της».

Οι βασικές αυτές αρχές και επιπλέον όσα το Σύνταγμα και ο Νόμος προβλέπουν, αλλά και το κοινό περί δικαίου αίσθημα επιτάσσει, είναι εκείνα που, κατά την πλειοψηφία του Συμβουλίου, πρέπει να εφαρμοστούν στην αντικειμενική, ανεπηρέαστη και ελεύθερη κρίση της εξεταζόμενης υπόθεσης, η οποία ως προς τα πραγματικά γεγονότα έχει ως ακολούθως:

Στα τέλη Ιουνίου 2015 προκηρύχθηκε δημοψήφισμα για τις 5 Ιουλίου με ερώτημα στον ελληνικό λαό να απαντήσει με το ΝΑΙ ή το ΟΧΙ στην αποδοχή ενός κειμένου με σειρά νέων υποχρεώσεων που απαιτούσαν οι δανειστές από την Ελλάδα. Στο σύντομο διάστημα των ολίγων ημερών, οι πολίτες κινητοποιήθηκαν υπέρ της μιάς ή της άλλης άποψης, με διάφορες εκδηλώσεις, συγκεντρώσεις, ενυπόγραφες ομαδικές δημοσιοποιήσεις της θέσης τους και κάθε άλλη παρέμβαση, στο πλαίσιο του δημοκρατικού τους δικαιώματος. Προφανώς και από το δημοσιογραφικό κόσμο πολλοί συνάδελφοι με δημόσιες δηλώσεις, αρθρογραφία, συμμετοχή σε οργανωμένα σύνολα κ.λπ. εξέφρασαν τις απόψεις τους υπέρ της μιάς ή της άλλης επιλογής, συμβάλλοντας στον γενικότερο προβληματισμό, με τις γνώσεις, την πληροφόρηση και το κύρος του δημοσιογραφικού λειτουργήματος.

Είναι αναμφίβολο ότι η όλη αυτή εκλογική διαδικασία χαρακτηριζόταν από την αγωνία του κοινωνικού συνόλου, που βρισκόταν σε δεινή θέση από την οικονομική κρίση. Και ανεξάρτητα από την όποια επιλογή του υπέρ του ΝΑΙ ή του ΟΧΙ, ήταν διάχυτη η ανησυχία για τα επακόλουθα μετά το δημοψήφισμα, οτιδήποτε και αν επικρατούσε, καθώς οι συνέπειες θα ήταν οι ίδιες για όλους, όπως και συμβαίνει.

Κρίσιμος στην προεκλογική περίοδο, όπως πάντα, ήταν ο ρόλος των ΜΜΕ και ιδίως των τηλεοπτικών, με εύλογη του αξίωση για αντικειμενική, πλουραλιστική και ισότιμη προς κάθε άποψη λειτουργία.

Προς την κατεύθυνση αυτή ήταν και η προαναφερόμενη ανακοίνωση του Εποπτικού Οργάνου Δεοντολογίας της ΕΣΗΕΑ στην οποία μεταξύ άλλων τονίζεται:

«Σε μία δύσκολη συγκυρία για τη χώρα καλείται ο ελληνικός λαός να κάνει τις δημοκρατικές επιλογές του. Βασική προϋπόθεση είναι η αντικειμενική ενημέρωση με σεβασμό της κάθε άποψης, έργο που πρέπει να επιτελούν οι κατά περίπτωση εμπλεκόμενοι δημοσιογράφοι.

Δυστυχώς, ορισμένοι συνάδελφοι κυρίως σε τηλεοπτικά μέσα, αντί να ακολουθούν με την επιβαλλόμενη αυστηρότητα τους κανόνες δεοντολογίας, εκτρέπονται σε παραβατικές συμπεριφορές, υποκαθιστώντας το δημοσιογραφικό λειτούργημα με απροκάλυπτη προπαγάνδα.

...

Το Εποπτικό Όργανο Δεοντολογίας, ιδιαίτερα επισημαίνει την ανάγκη αποφυγής διχαστικής ατμόσφαιρας που κατά πρώτο λόγο πλήττει το κοινωνικό σύνολο και την ίδια τη χώρα. Αντίθετα η αναγκαία ενότητα στη βάση λειτουργεί υπέρ του συνόλου και του εθνικού συμφέροντος...».

Δυστυχώς όμως στην εξεταζόμενη περίπτωση, με βάση όσα αναφέρονται από τους καταγγέλοντες πολίτες αλλά και όσα με την ενδελεχή έρευνα του Συμβουλίου προέκυψαν, δημοσιογράφοι του ραδιοτηλεοπτικού σταθμού Σκάι, παραβίασαν κατάφωρα τις αρχές της δημοσιογραφικής δεοντολογίας. Λειτουργήσαν σε μία διαδικασία προπαγάνδας με μονόπλευρη παρουσίαση της μιας από τις δύο απόψεις, παραβιάζοντας απροκάλυπτα την αρχή της ισηγορίας που ο Κώδικας Δεοντολογίας διακηρύττει ως οξυγόνο της δημοκρατίας. Η απαράδεκτη και αντιδεοντολογική αυτή πρακτική αποτυπώνεται, μεταξύ άλλων, στο γεγονός ότι, σύμφωνα με τις επίσημες μετρήσεις, για τη συγκέντρωση υπέρ του ΟΧΙ στις 29/7 ο Σκάι δεν διέθεσε καθόλου χρόνο για την κάλυψή της, ενώ αντίθετα διέθεσε 7' 15'' για το συλλαλητήριο υπέρ του ΝΑΙ στις 30/7.

Όμως η προπαγανδιστική αυτή πρακτική δεν εξαντλήθηκε στην μονόπλευρη λειτουργία, αλλά δυστυχώς πολλοί πέρασαν στα όρια της τρομολαγνίας, εκφοβίζοντας τους πολίτες, προκειμένου να τους κατευθύνουν στην δική τους επιλογή. Έτσι, μετέδιδαν αναληθείς ειδήσεις περί χρεοκοπίας, πτώχευσης, κούρεματος καταθέσεων παρ' ότι είχε γίνει διάψευση κ.λ.π., αλλά κυρίως επιστρατεύοντας φανταστικά σενάρια, για τουρκική απόβαση στα νησιά, θέματα στη Θράκη, νέα Μικρασιατική καταστροφή, εμφύλιο πόλεμο στην Ελλάδα και άλλα ανάλογα, χωρίς όριο και φραγμό. Και μάλιστα παρουσιάζοντας πολιτικές εκπομπές με την ίδια στόχευση, ακόμη και κατά την παραμονή του δημοψηφίσματος, κατά παράβαση του Νόμου.

Άμεση ανάμιξη και ευθύνη στα νοσηρά αυτά φαινόμενα έχουν οι τρεις από τους εγκαλούμενους, οι συν. Νίκος Κονιτόπουλος, Άρης Πορτοσάλτε και Σταμάτης Μαλέλης.

Ο πρώτος (συν. Νίκος Κονιτόπουλος) ήταν αρχισυντάκτης της εκπομπής του Κων/νου Μπογδάνου που δεν είναι μέλος της ΕΣΗΕΑ. Όμως δεν έκανε καμιά παρέμβαση όπως όφειλε, παρότι σημειώνονταν συνεχώς αντιδεοντολογικές συμπεριφορές και προπαγάνδα. Ενδεικτικά, όπως και στο κατηγορητήριο αναφέρεται, στις 02.07.15 στις 7.23μμ στην εκπομπή «Σκάι στις 6», εμφανιζόταν ο προπαγανδιστικός τίτλος «Δεν έχουμε δικαίωμα απέναντι στα παιδιά μας να πούμε όχι». Επίσης, σε άλλο σημείο ο Κ. Μπογδάνος δηλώνει: «Θα ψηφίσω ΝΑΙ... γιατί είμαι πεπεισμένος ότι δεν αστειεύονται. Ότι πρόκειται να υπάρξει σοβαρή δυσλειτουργία στις τράπεζες και επειδή βλέπω ότι έχουμε πολλούς τραμπούκους ανάμεσά μας, πρέπει να έχουμε το δίκτυ της Ευρώπης... Επομένως, ΝΑΙ... ασφαλώς και θα ψηφίσω ΝΑΙ».

Ο δεύτερος συν. Άρης Πορτοσάλτε, πέρα από την προπαγανδιστική του λειτουργία, επιδιόταν κατά σύστημα με ψευδείς ειδήσεις και φανταστικά σενάρια στον εκφοβισμό των πολιτών. Όπως και στο κατηγορητήριο αναφέρεται ενδεικτικά, σε εκπομπή του την 01.07.15 στο Ρ/Σ «Σκάι», παραβιάζοντας την δεοντολογία ανέφερε: «Η πρώτη χώρα του ανεπτυγμένου κόσμου χρεοκοπεί με ευθύνη των κυβερνώντων της χώρας, προκειμένου να επιβεβαιωθεί ο κυβερνήτης της χώρας ... Μαζέψτε τα και φύγετε, υπάρχει ο ιθύνων νους που είναι ο Τσίπρας, υπάρχει και ο τεχνικός υπεύθυνος, βασικός υπεύθυνος για το δράμα, για την Μικρασιατική καταστροφή... πρώτη φορά Ζιμπάμπουε».

Σημειώνεται μάλιστα ότι έχει και άλλοτε παραβιάσει απόλυτα την δεοντολογία, καθώς έχει καταδικαστεί από το ΔΠΣ σε διαγραφή ενός έτους για απεργοσπασία.

Ο τρίτος συν. Σταμάτης Μαλέλης, παρότι ως διευθυντής ειδήσεων του σταθμού προφανώς ήταν ενήμερος για τις προπεριγραφόμενες απαράδεκτες συμπεριφορές, που παραβίαζαν κατάφωρα κάθε έννοια δεοντολογίας όχι μόνο δεν έκανε την παραμικρή παρέμβαση, αλλά είναι καταφανές ότι όλα διαδραματιζόνταν με την δική του έγκριση και μεθόδευση, για τούτο και φέρει την κύρια ευθύνη.

Σημειώνεται ακόμη ότι δεν είναι η πρώτη φορά που επιδεικνύει αντιδεοντολογική συμπεριφορά, καθώς έχει καταδικαστεί από το ΠΠΣ όταν από άλλη διευθυντική θέση απέλυε συναδέλφους που δεν αποδέχονταν την παράνομη μείωση των αποδοχών τους.

Οι τρεις ως άνω συνάδελφοι στα σχεδόν πανομοιότυπα υπομνήματά τους, παραθέτουν τα προβλεπόμενα από τις αρχές της ελευθεροτυπίας τα οποία όλοι υιοθετούμε και προασπίζουμε. Όμως, πέρα από την προαπαιτούμενη για κάθε δημοσιογράφο ελευθερία λειτουργίας στο έργο του, με την ένταξή του στην ΕΣΗΕΑ υπάρχει και η αυτοδέσμευση, ότι θα τηρήσει τις καθιερωμένες αρχές και θα σεβαστεί τους κανόνες της δημοσιογραφικής δεοντολογίας, που δυστυχώς οι ως άνω συνάδελφοι κατάφωρα παραβίασαν.

Καταρχήν υποστηρίζουν ότι δεν τους εδόθησαν οι καταγγελίες των πολιτών. Είναι αναληθές καθώς με τα υπ' αριθμ. 282, 283,284/23.02.16 εκλήθησαν να παραλάβουν αντίγραφα ολόκληρου του φακέλου προ της απολογίας τους.

Προβάλλουν τον ισχυρισμό ότι οι επίμαχες αναφορές τους δεν ήσαν παρά σχολιασμός, κάτι όμως που δεν μπορεί να γίνει αποδεκτό, καθώς δεν περιορίζονταν σε πολιτικές εκτιμήσεις αλλά δρομολογούσαν την καταστροφολογία.

Τα παραδείγματα μέσων ενημέρωσης που επικαλούνται ως μονόπλευρη λειτουργία, αφορούν περιπτώσεις μέσων άμεσα συνδεδεμένων με συγκεκριμένα κόμματα και προφανώς απηχούν τις απόψεις τους.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι για παραβάσεις κατά την προεκλογική περίοδο για το δημοψήφισμα παρενέβη και η Εισαγγελία Πρωτοδικών και έγινε πρόταση να τεθεί στο αρχείο. Αυτό όμως, δεν αναιρεί την πειθαρχική διαδικασία, σύμφωνα με όσα ρητά προβλέπει το Καταστατικό. Οι παραβάσεις της δεοντολογίας δεν έχουν πάντοτε και ποινικό χαρακτήρα, πέραν του ότι δεν είναι γνωστό το αντικείμενο της εισαγγελικής έρευνας.

Η εκλογική διαδικασία είναι η κορυφαία λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος. Και διέπεται όχι μόνο από το νομικό πλαίσιο που διασφαλίζει τις προϋποθέσεις για την γνήσια έκφραση του εκλογικού σώματος, αλλά και από τις πάγιες δημοκρατικές αρχές. Και στο πλαίσιο αυτό οριοθετείται και ο ιδιαίτερος ρόλος των μέσων ενημέρωσης, κυρίως των τηλεοπτικών, ώστε να αποκλείεται η προπαγανδιστική λειτουργία και ο πολίτης μέσα από την τήρηση της αρχής της ισηγορίας να έχει την δυνατότητα της σφαιρικής ενημέρωσης για τις πολιτικές αποφάσεις του.

Όμως οι τρεις προαναφερόμενοι συνάδελφοι, σύμφωνα με όσα προεξετέθησαν και όσα εκατοντάδες πολίτες κατήγγειλαν, δυστυχώς παραβίασαν όχι μόνο την δημοσιογραφική δεοντολογία, αλλά και τις βασικές δημοκρατικές αρχές της ισηγορίας και πολυφωνίας, σε μία απροκάλυπτη προπαγανδιστική τακτική, με εκφοβιστικές μεθοδεύσεις και διχαστικό πνεύμα. Κατά περιφρόνηση και όσων το Εποπτικό Όργανο Δεοντολογίας της ΕΣΗΕΑ είχε επισημάνει.

Οι αντιδημοκρατικές αυτές πρακτικές, θα έπρεπε να έχουν πάγια την καθολική αποδοκιμασία. Δυστυχώς έχουν κατά περίπτωση ισχυρούς υποστηρικτές στον ευρύτερο πολιτικοκοινωνικό χώρο, σε εναλλασσόμενους ρόλους, ανάλογα με το ποιούς κάθε φορά εξυπηρετούν και ποιούς ζημιώνουν. Πέραν του ότι η παντοδυναμία των τηλεοπτικών μέσων ενημέρωσης, με ό,τι αυτό συνεπάγεται, αποτρέπει κάθε σκέψη για οποιαδήποτε παρέμβαση.

Τα τρία μέλη της πλειοψηφίας θεωρούν ότι πρέπει να αποδοκιμαστούν τέτοια φαινόμενα, που πλήττουν το κύρος του δημοσιογραφικού λειτουργήματος, αντιστρατεύονται τους δημοκρατικούς θεσμούς και παραβιάζουν το δικαίωμα και την αξίωση του κάθε πολίτη για αντικειμενική ενημέρωση και μάλιστα στις κρίσιμες προεκλογικές περιόδους.

Η μειοψηφία:

Ένα μέλος της μειοψηφίας τοποθετήθηκε ως ακολούθως

Ξεκινήσαμε με δεδομένο ότι η στάση των συναδέλφων το επίμαχο διάστημα ήταν προπαγανδιστική και ας μην ορίσαμε καν την έννοια της προπαγάνδας στο Συμβούλιο. Θέμα που είχα θέσει σε ένα από τα τρία υπομνήματα μου, την περίοδο των έντονων συνεδριάσεων που προηγήθηκαν. Προσωπικά δεν θεωρώ ότι έγινε από τους συναδέλφους προπαγάνδα και πολύ περισσότερο ότι οι συνάδελφοι κινήθηκαν βάσει σχεδίου για την εξυπηρέτηση εργοδοτικών συμφερόντων. Ήταν κρίσιμη η περίοδος του δημοψηφίσματος και αφορούσε μείζον Εθνικό θέμα. Θεωρώ ότι υποστήριζαν με ειλικρίνεια και πάθος την άποψη τους.

Επικαλούμαι:

Α) Την απόφαση του εισαγγελέα Πρωτοδικών Κ. Δεληδήμου -που επανειλημμένως έφερα με σχετικό δημοσίευμα στις συνεδριάσεις, αλλά δεν ελήφθη υπόψη- και ο οποίος έστειλε την υπόθεση στον εισαγγελέα Εφετών για έγκριση αρχειοθέτησης (σ.σ. κοινώς να τεθεί στο αρχείο). Κι αυτό επειδή ακριβώς

έκρινε πως οποιαδήποτε παρέμβαση στο όλο θέμα, θα συνιστούσε παραβίαση των άρθρων 2, 5Α και 14 του Συντάγματος (περί ελευθερίας της γνώμης, για το δικαίωμα στην πληροφόρηση, την ελευθερία του Τύπου και την απαγόρευση της λογοκρισίας και κάθε άλλου προληπτικού μέτρου). Θυμίζω ότι η δικαστική έρευνα αφορούσε την τυχόν παραβίαση της εκλογικής νομοθεσίας, αλλά και αν διαπράχθηκαν τα αδικήματα της απόπειρας επηρεασμού των ψηφοφόρων και της απόπειρας νόθευσης εκλογικού αποτελέσματος. Η εξέλιξη αυτή ετέθη μάλιστα ως θέμα ημερήσιας διάταξης στην πρώτη συνεδρίαση του ΠΠΣ για την επίμαχη υπόθεση.

Β) Τις σχετικές διατάξεις της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ) και συγκεκριμένα άρθρο 10 σύμφωνα με το οποίο: «Παν πρόσωπο έχει δικαίωμα εις την ελευθερίαν εκφράσεως».

Γ) Τις απόψεις μου, που επανειλημμένως εξέθεσα είτε προφορικά είτε γραπτώς, με τρία στη σειρά υπομνήματα (10.07.15, 06.10.15 και 20.10.15) σύμφωνα με τα οποία «διαφωνώ κάθετα με την ουσία της υπόθεσης αλλά και τη διαδικασία που ακολουθήσαμε κατά την έρευνα της υπόθεσης» πάντα βάσει πλειοψηφίας.

Ενδεικτικά αναφέρω την άποψη που έθεσα με το από 06.10.15 υπόμνημα μου ότι σύμφωνα με το άρθρο 8 του Κώδικα Αρχών Δεοντολογίας: Οι παραβάσεις των υποχρεώσεων των δημοσιογράφων που απορρέουν από αυτόν τον Κώδικα «ελέγχονται από τα δύο Πειθαρχικά Συμβούλια, συνερχόμενα σε κοινή συνεδρίαση, μέχρις ότου τροποποιηθεί το Καταστατικό...».

Θυμίζω ότι έθεσα θέμα αρμοδιότητας του Οργάνου που θα εξέταζε τη μείζονα αυτή υπόθεση. Τελικώς ετέθη -προς συζήτηση με αίτημα έξι μελών- σε Κοινή Σύσκεψη των δύο Πειθαρχικών Συμβουλίων και η οποία αποφάνθηκε, κατά πλειοψηφία, ότι αρμόδιο Όργανο είναι κατά πάγια πρακτική το Πρωτοβάθμιο Πειθαρχικό.

Δ) Το προσίμιο του Κώδικα Αρχών Δεοντολογίας του Δημοσιογραφικού επαγγέλματος -όπως επίσης εξέθεσα σε υπόμνημα μου -το οποίο προβλέπει ότι κυρίαρχος στόχος του Κώδικα είναι «να κατοχυρώσει την ελευθερία της πληροφόρησης και της έκφρασης, την αυτονομία και αξιοπρέπεια του δημοσιογράφου...».

Οφείλω να επισημάνω ότι η αρχική τυπική συναίνεσή μου στον πειθαρχικό έλεγχο δυο εκ των εγκαλουμένων, έγινε με το σκεπτικό να γίνει εξαντλητική έρευνα, κατά το πρότυπο της Δικαιοσύνης που εκείνη την εποχή ξεκίνησε προκαταρκτική έρευνα για τυχόν παραβίαση της εκλογικής νομοθεσίας.

Κατόπιν τούτων, θεωρώ ότι οι συνάδελφοι έκαναν ελεύθερα και ανεμπόδιστα τη δουλειά τους, ως έχουν δικαίωμα και με τον καλύτερο δυνατό τρόπο στο μέτρο των συνθηκών που επικράτησαν την περίοδο εκείνη.

Για τον εγκαλούμενο συν. Νίκο Κονιτόπουλο θεωρώ ότι είναι πειθαρχικά μη ελεγκτέος γιατί κατά την γνώμη μου, υποχρέωση του αρχισυντάκτη είναι να διαφυλάττει την ελευθερία της γνώμης των συνεργατών του και όχι να παρεμβαίνει για το αντίθετο. Πόσο μάλλον όταν εγκαλείται για τις απόψεις άλλου συναδέλφου.

Για τον εγκαλούμενο συν. Σταμάτη Μαλέλη θεωρώ ότι είναι πειθαρχικά μη ελεγκτέος γιατί ο διευθυντής ΜΜΕ είναι υποχρεωμένος να εγγυάται την πολυφωνία και την ελευθερία της γνώμης των δημοσιογράφων του μέσου που διευθύνει και σε καμία περίπτωση να παρεμβαίνει για τον επηρεασμό της γνώμης των συνεργατών του. Γιατί ασπάζομαι την απόφαση της ανωτέρω εισαγγελικής άποψης, που εξέτασε το ενδεχόμενο: Τα ΜΜΕ να υπέπεσαν στο αδίκημα της παραβίασης της εκλογικής νομοθεσίας την επίμαχη περίοδο. Επίσης, εξέτασε και αν διαπράχθηκαν τα αδικήματα της απόπειρας επηρεασμού των ψηφοφόρων, αλλά και της απόπειρας νόθευσης εκλογικού αποτελέσματος. Και για τους λόγους που προαναφέρθηκαν εστάλη η σχετική υπόθεση στο αρχείο.

Για τον συν. Αρη Πορτοσάλτε θεωρώ ότι είναι πειθαρχικά μη ελεγκτέος, γιατί αυτά που πιστεύει τα υποστηρίζει συνειδητά και με πάθος. Δεν θεωρώ ότι εξυπηρετεί σκοπιμότητες, καθώς δεν συνηθίζει να αλλάζει γραμμή πλεύσης καθόλη τη διάρκεια της δημοσιογραφικής του πορείας.

Σε ό,τι αφορά τις ποινές, επειδή μου διασαφηνίστηκε από το νομικό σύμβουλο της ΕΣΗΕΑ ότι πρέπει να μετέχω της ψηφοφορίας καίτοι διαφωνώ με την ετυμηγορία, επέλεξα να προτείνω σε όλες τις περιπτώσεις την μικρότερη εφέσιμη ποινή. Σε μια μόνο περίπτωση και μόνο μετά από την αδυναμία ολοκλήρωσης της ψηφοφορίας, προσχώρησα σε μια από τις επικρατέστερες προτάσεις, επιλέγοντας να συναινέσω στην μικρότερη ποινή.

Το άλλο μέλος της μειοψηφίας είχε την εξής άποψη:

Η νομιμότητα ή όχι λειτουργίας ενός τηλεοπτικού σταθμού ή ραδιοφωνικού σταθμού, υπάγεται βάσει του σχετικού νόμου, στην αποκλειστική αρμοδιότητα του ΕΣΡ. Θεωρώ, συνεπώς, ότι το Πειθαρχικό Συμβούλιο δεν έχει αρμοδιότητα να κρίνει εάν παραβιάστηκε ή όχι ο νόμος περί εκλογικής διαδικασίας.

Όσον αφορά την σύμφωνη γνώμη μου -σε κάποιες περιπτώσεις συναδέλφων του Σκάι- επρόκειτο για την τυπική αποδοχή της εγκλήσεως. Και όχι για την ουσία -όπως γίνεται στα αστικά δικαστήρια-, όπου πρώτα ελέγχεται εάν η αγωγή πληροί τις τυπικές προϋποθέσεις για να γίνει αποδεκτή από το δικαστήριο και μετά μπαίνει στην ουσία. Αυτό σημαίνει ότι μια πειθαρχική έγκληση μπορεί αρχικά να γίνει δεκτή, διότι έχει τις τυπικές προϋποθέσεις, αλλά να απορριφθεί επί της ουσίας.

Με αυτό το σκεπτικό ψήφισα για τους συναδέλφους του Σκάι και αυτή είναι η γνώμη μου.

Ως προς τον τέταρτο εγκαλούμενο συν. Δημήτρη Οικονόμου, η πλειοψηφία του Συμβουλίου θεωρεί ότι, όπως και από την μαρτυρική κατάθεση προκύπτει, δεν αμφισβητούνται όσα το κατηγορητήριο

διαλαμβάνει, σχετικά με την φρασεολογία που ο εγκαλούμενος συνάδελφος χρησιμοποίησε για τον υπουργό Άμυνας Π. Καμμένο, σχολιάζοντας την προσέλευσή του στο εκλογικό κέντρο με την ανήλικη κόρη του. Όμως ο μάρτυρας τόνισε ότι δεν υπήρχε πρόθεση να τον θίξει, κάτι που και ο ίδιος ο συν. Οικονόμου ανέφερε ενώπιον του Συμβουλίου, προσθέτοντας ότι στη συνέχεια ανασκεύασε. Με τα δεδομένα αυτά η πλειοψηφία του Συμβουλίου διατηρεί επιφυλάξεις ως προς την παραβίαση της δεοντολογίας.

Η μειοψηφία αποδέχθηκε το επιχείρημα ότι η στάση του κινήθηκε στο πλαίσιο της άσκησης πολιτικής κριτικής και δεν είχε καμία πρόθεση για προσωπική προσβολή.

Κατόπιν αυτών:

1. Με ψήφους 4 έναντι 1 το Συμβούλιο έκρινε ότι ο εγκαλούμενος συν. Νίκος Κονιτόπουλος είναι πειθαρχικά ελεγκτέος, για παράβαση του άρθρου 7, παρ. 1, εδ. α' του Καταστατικού και άρθρου 1, παρ. 1, του Κώδικα Αρχών Δεοντολογίας και του εδαφίου δ' του ίδιου άρθρου. Η μειοψηφία τον έκρινε πειθαρχικά μη ελεγκτέο.

Ως προς την ποινή, με ψήφους 3 έναντι 2 επέβαλε η προσωρινή διαγραφή 6 μηνών από τα μητρώα της ΕΣΗΕΑ. Η μειοψηφία ήταν υπέρ της προσωρινής διαγραφής 1 μηνός.

2. Με ψήφους 3 έναντι 2 το Συμβούλιο έκρινε ότι ο εγκαλούμενος συν. Άρης Πορτοσάλτε είναι πειθαρχικά ελεγκτέος, για παράβαση του άρθρου 7, παρ. 1, εδ. α' του Καταστατικού και άρθρου 1, παρ. 1, του Κώδικα Αρχών Δεοντολογίας και του εδαφίου δ' του ίδιου άρθρου. Η μειοψηφία τον έκρινε πειθαρχικά μη ελεγκτέο.

Ως προς την ποινή, με ψήφους 3 έναντι 2 επέβαλε η προσωρινή διαγραφή 1 έτους από τα μητρώα της ΕΣΗΕΑ. Η μειοψηφία ήταν υπέρ της προσωρινής διαγραφής 1 μηνός.

3. Με ψήφους 4 έναντι 1 το Συμβούλιο έκρινε ότι ο εγκαλούμενος συν. Σταμάτης Μαλέλης είναι πειθαρχικά ελεγκτέος, για παραβάσεις του άρθρου 7, παρ. 1, εδ. α' του Καταστατικού και άρθρου 1, παρ. 1, του Κώδικα Αρχών Δεοντολογίας και του εδαφίου δ' του ίδιου άρθρου. Η μειοψηφία τον έκρινε πειθαρχικά μη ελεγκτέο.

Ως προς την ποινή, με ψήφους 3 έναντι 2 επέβαλε η προσωρινή διαγραφή 18 μηνών από τα μητρώα της ΕΣΗΕΑ. Η μειοψηφία ήταν υπέρ της προσωρινής διαγραφής 1 μηνός.

4. Ο συν. Δημήτρης Οικονόμου κρίθηκε ομόφωνα πειθαρχικά μη ελεγκτέος από τα πέντε μέλη του Συμβουλίου, από τα οποία τα τέσσερα λόγω αμφιβολιών.

Η απόφαση καθαρογράφηκε την Τρίτη, 12.04.16.

Η πρόεδρος

Η γραμματέας

Αγγελική Γυπάκη

Μαρία Χριστοφοράτου